

„DAN LIEVER DE BOOM IN”

Onder het motto „dan liever de boom in”, probeerde deze week een Zeister actiegroep te voorkomen, dat de bomen aan de Boulevard in hun woonplaats werden geroid.

De gemeenteraad had besloten, dat de bomen moesten wijken voor een autoweg, een deel van de gemeente dacht daar anders over, en protesteerde op de

ze ongebruikelijke manier.

Helaas heeft de actie weinig succes gehad, ook de „bezette” bomen zijn nu verdwenen.

Gemeenteraadslid de heer Hammes is hier bijzonder ontstemd over, hij stelt: „Er is geen enkel argument aan te voeren om met het rooien van deze bomen door te gaan. Daarom is het goed

dat een dergelijke actie gevoerd wordt, de mensen worden nu ten minste eens met de neus op de feiten gedrukt.”

Organisator van de actie Jan van Daal heeft nog scherpere kritiek op de gemeente, hij zegt: „De gemeente heeft helemaal niet gereageerd op onze handtekening acties. Ook de advie-

zen van groenstrook-planologen hebben zij genegeerd. Mocht het de volgende keer weer mislukken, dan zullen wij tot hardere acties overgaan.”

De Zeister politie heeft alleen het strikt noodzakelijke gedaan om de orde te handhaven. Vier demonstranten werden naar het bureau overgebracht wegens „wanordelijk gedrag.”

Vrijdag 22 april 75 500 200

GEMEENTE ZEIST

Onderwerp:

Reconstructie van
de Boulevard.

AAN:
de Werkgroep Leefbaarheid,
Torenlaan 8,
ZEIST.

No. St/12765 Afd. 9 Bijl. -

ZEIST, 11 juli 1972.

Tel. 03404-28222, toestel no.

Naar aanleiding van uw brief d.d. 18 november 1971 berichten wij u, dat wij met belangstelling kennis hebben genomen van het door u gezonden rapport onder meer de reconstructie van de Boulevard betreffende. Wij zijn van mening dat het een waardevolle bijdrage levert in de discussies omtrent de bescherming van het leefmilieu. Met betrekking tot de reconstructie van de Boulevard delen wij u het volgende mede.

De beplanting langs de Boulevard is de laatste tien jaar sterk in verval geraakt, doordat vele bomen van nature of voortijdig door gaslekken en kabelleggingen zijn dood gegaan. In verband hiermede en vanwege het feit dat bij de nog overgebleven bomen duidelijke ouderdomsverschijnselen waren geconstateerd, is tot algehele verwijdering van deze bomen overgegaan, waarna herinplant heeft plaatsgevonden.

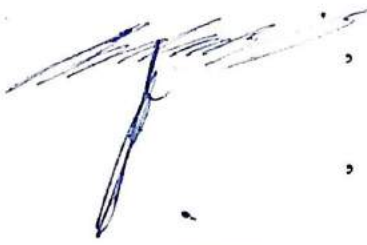
Bij de uitwerking van het reconstructieplan zijn verschillende varianten van dwarsprofielen overwogen, waarbij aan alle facetten, zoals het herplanten van bomen, de veiligheid van de diverse categorieën weggebruikers en de eventueel nodige parkeeraccommodatie, aandacht is geschonken. Het gekozen dwarsprofiel met vrijliggende fietspaden biedt zowel de fietsers en bromfietzers als het overige verkeer een grotere veiligheid dan de voormalige situatie met de bij de rijweg aanliggende fietspaden.

Mede omdat de aanliggende percelen over inritten beschikken en er op eigen terrein meestal voldoende parkeerruimte aanwezig is, is afgezien van het berijdbaar maken van de stroken grond tussen het fietspad en de hoofdrijbaan, zodat een redelijke toetreding van zuurstof en water in de bodem ten behoeve van de geplante bomen mogelijk blijft.

De schriële indruk welke de geplante jonge laanbomen thans maken is van voorbijgaande aard. Verwacht wordt dat deze bomen over twee tot drie jaar van een zeer aanvaardbaar formaat zullen zijn. Het geconstateerde aantal "uitvallers" moet voor dit type en het formaat van deze bomen niet als abnormaal worden beschouwd.

Wij zijn van mening dat bij de reconstructie van de Boulevard aan alle facetten, dus ook aan het bomenbestand, de nodige aandacht is geschonken.

Burgemeester en wethouders van Zeist,

, loco-burgemeester.

, secretaris.

Typ.: JB

Coll.: *CM*

AKTIE WAAROM ?

Veel gehoorde opmerkingen : "ach, die paar bomen, er zijn er toch genoeg?"
 "je kunt het toch niet tegenhouden met al dat verkeer"; bomen bezetten? nee,
 je moet het openbaar vervoer bevorderen;" zet eerst je eigen auto aan de
 kant, dan volgt de rest ook wel;" jullie protesteren alleen maar, maar geven
 nooit alternatieven..."

waarom dan toch actie?

Het ging om "maar" 100 bomen (plusminus) : hele mooie grote eiken, in 50 jaar
 gegroeid. Maar kijk eens naar de waddenzee, lage vuursche (wasmeertje: broed-
 plaats voor vele vogelsoorten), de dreigende snelweg door de duinen, de
 "Leidse Baan": steeds meer natuurgebied dreigt te verdwijnen.
 Daartegenover neemt de vervuiling toe : rijnmondalargebied, biesbosch,
 noordzee, ijsselmeer, door toeneming van het verkeer, door toename van het
 plasticverbruik in de huishouding, de afscheffing van statiegeld, weggooi-
 verpakkingen; dit alles geeft een toenemende "reg van "onverteerbaar" afval

Iedereen weet dat wel, velen praten "verontrust" over het probleem: de roof-
 bouw die op de aarde gepland wordt, die aarde die in 800 miljoen jaar
 ontstaan is en in ongeveer 20 jaar tijd volkomen onleefbaar gemaakt wordt.
 Dit is waanzinnig, vinden velen, maar het gaat door, en het zal zo door
 blijven gaan want de economie moet toch groeien, we moeten toch alsmaar
 groter en meer, anders dan anderen, met de mode mee, steeds efficiënter
 (afstofspruitbussen) vele soorten wasmiddelen, de een nog sneller en witter
 dan de andere. De reclame zal het ons wel vertellen, hoe en met wat beter,
 gelukkiger, aantrekkelijker etc.

Voelt u zich nu werkelijk gelukkiger met uw intiemspray? Met uw zoveel
 keer wittere was? Of gaat het om de zoveel keer hogere winst van de fabri-
 kanten, de producenten van consumenten?

Is de produktie er voor u of bent u er voor de produktie?

Hebben we er op den duur wel zoveel baat bij als er meer wegen komen
 (in plaats van zuurstofbomen) en meer parkeerplaatsen (in plaats van speel-
 ruimte)?

De bomen verdwijnen en daarmee de vogels (eters van insecten) waardoor
 elementaire schakels uit de natuurlijke kringloop van hun plaats worden
 gebracht en de natuur uit naar evenwicht wordt gebracht, een onherstelbare
 verstoring, met alle rampzalige gevolgen voor de mensheid vandien (auggen-
 plaag : daar hebben we wel weer een spuitbus tegen : de neevslag daarvan
 vindt u wel weer terug tussen uw slableatjes of in uw moedermelk.
 Als we voor de economie ons vruchtwater zouden moeten bevullen, dan bevul-
 len we het ook.

wat is u het leven waard ?

het zijn de bomen die verdwijnen
 het zijn de fabrieken die afval lozen
 het zijn de mensen die weggooi-
 de aarde is eindig.

nely van holst

trui waelwijk

STUIT DE AANVAL OP ONS NATUURGEBIED

AAN ALLE MENSEN DIE WAARDE TOEKENNEN

AAN HET NATUURGEBIED VAN DE UTRECHTSE HEUVELRUG.

Het doel van deze circulaire is U op te roepen terwille van het natuurbehoud deel te nemen aan een handtekening-actie tegen de aanleg van de provinciale wegen S-6 en S-8.

De weg, die door de bebouwde kommen van Zeist en Driebergen gaat, is niet berekend op het sterk toegenomen verkeer. De omwonenden hebben last van verkeerslawaaï, stank en onveiligheid. Dat er aan deze situaties iets gedaan moet worden spreekt vanzelf.

Niet vanzelfsprekend is, dat er dan maar nieuwe wegen moeten worden aangelegd. De praktijk heeft geleerd, dat nieuwe wegen in de eerste plaats nieuw verkeer aantrekken, nieuwe knelpunten veroorzaken en het bestaande wegennet nog zwaarder belasten.

Maar bovendien betekenen de S-6 (nieuwe weg Bilthoven-Woudenberg-Rhenen) en de S-8

(nieuwe weg De Bilt-Doorn en wellicht verder) een ernstige aanslag op ons natuurbezit. De S-6 zal het hart van de Utrecht-Utrechtse Heuvelrug doorsnijden en zal per kilometer minstens 5 ha bos kosten. Bovendien maakt deze weg de aanleg van een z.g. onvolledig klaverblad in de bossen van Huis ter Heide noodzakelijk. Dit kost ca. 24 ha bos. De S-8 zal het biologisch waardevolle overgangsgebied tussen Kromme Rijn en Utrechtse Heuvelrug onherstelbaar beschadigen. Bovendien worden enkele fraaie landgoederen doorsneden.

GEEN S-6 EN GEEN S-8

ZET UW SIGNATUUR TERWILLE VAN DE NATUUR

- in Zeist bij VVV-kantoor, Vormingscentrum de TOREN, Boekhandel BOEKENIER, OPENBARE LEESZAAL.
- in Driebergen bij VVV-kantoor tussen 10 en 12 uur, VIVO aan de Wildbaan,
- in Doorn bij Levensmiddelenbedrijf VAN DIJK, Kampweg 9a,
- in Bunnik bij Drogisterij GALENUS (winkelcentrum), BOUMA aan de Molenweg,
- in Odijk bij Drogisterij op De Meent,
- in De Bilt bij VVV-kantoor,
- in Woudenberg bij Van der Pluym, Kennedylaan 127.

Ieder die handtekeningen wil verzamelen in zijn/haar wijk of kennissenkring, kan lijsten aanvragen bij de "Stichting Milieuzorg Zeist", Platolaan 26, Zeist.

Deze actie wordt gevoerd door de "Stichting Milieuzorg Zeist" in samenwerking met de actiegroep "de Boom in".

RAPPORT OVER DE RECONSTRUCTIE MOGELIJKHEDEN VAN DE

BOULEVARD

EN DE GEVAREN VOOR HET LEEFKLIAMAAT DIE EEN RECONSTRUCTIE

KAN INHOUDEN.

OPGESTELD DOOR DE WERKGROEP "DE BOOM IN",

INHOUD: Inleiding.

Reconstructie van de Boulevard.

Bomen.

Negatieve invloeden.

Verlies van vegetatie binnen de gemeente Zeist.

Alternatieven.

Financiën.

Nabeschouwing.

Samenvatting.

Literatuur.

INLEIDING.

De directe aanleiding tot het voeren van de actie "de boom in" en het schrijven van dit rapport is de onverantwoordelijke wijze waarop een oud reconstructieplan voor de Boulevard door de gemeente ten uitvoer wordt gebracht. De samenstellers van het rapport plaatsen een vraagteken achter het inzicht van b en w in de problematiek van het milieubeheer. Zij zijn van mening, dat dit college aan milieu-bescherming de hoogste prioriteit dient te geven.

Juist de bekendheid met de gevolgen voor de natuur bij uitbreiding van woongebieden, aanleg van nieuwe (rijks)wegen en de reconstructie van bestaande trajecten moet ons inziens stimulerend zijn voor het zoeken naar alternatieve oplossingen.

Wij vinden, dat een college haar verantwoordelijkheid niet alleen bewust moet worden op het moment dat het om duidelijke natuurgebieden, levensgemeenschappen of oecosystemen gaat, maar reeds veel eerder.

Het leefklimaat in Zeist wordt naast de bossen en velden mede bepaald door tuinen, parken en lanen. Bescherming van dit leefklimaat impliceert dus bescherming van alle componenten. Het zijn nu de lanen, die op dit moment de meeste aandacht vragen, omdat de reconstructie plannen geen rekening houden met de aanwezigheid van honderden, tientallen jaren oude bomen als de Amerikaanse eik (*Quercus rubra*) de Hollandse Linde (*Tilia europaea*), de plataan (*Platanus acerifolia*) en de berk (*Betula verrucosa*). In tegenstelling tot wat men verwacht zijn het nu geen factoren als ziekte of ouderdom die een rol spelen bij de vernietiging van deze bomen, doch het verkeer leggen van prioriteiten op grond van een gebrekkige informatie; maar met een uitwerking die voor de natuur veel schadelijker blijkt te zijn.

Nu zijn de hierboven genoemde boomsoorten geen zeldzaamheden in Zeist. Maar wij stellen ons op het standpunt, dat curiositeiten zichzelf verdedigen. Een "stoere" eik op de hoek of een "mooie" beuk op een pleintje wordt met genoeg sympathie omringd om te kunnen blijven staan. Onze actie is primair gericht op die vegetatie, die gisteren nog belangrijk was, maar vandaag ineens een sta-in-de-weg betekent en op 'n achteloze manier gesloopt moet worden. Om deze handelwijze te rechtvaardigen worden op de stammen de etiketten "aangetast", "ziek"

en "aan verkrotting toe" geprikt. Op bomen, die in de rest van ons land gewoon gezond worden genoemd. Het gaat de werkgroep dus niet om het beschermen van curiositeiten, noch om het handhaven van esthetisch verantwoorde toestanden. Wij zijn zelfs huiverig voor strak gespannen grasgazons (prototype van steriele monocultuur) en voor ons behoeven de bomen niet in het gelid te springen. Als er in een laan naast de linde een eik of berk voorkomt is dat echt geen disharmonie.

Nu kan een reconstructie op zijn plaats zijn -- ook al is het in het belang van een relatief kleine groep mensen -- deze dient echter geen onvervangbare schade toe te brengen aan het algemeen belang van een gezond milieu. Hier hadden duidelijk andere plannen ontworpen kunnen worden, die binnen een zelfde kostenbegroting realiseerbaar waren geweest. We komen er verderop in het rapport op terug (alternatieven).

De werkgroep is bij de bestudering niet uitgegaan van het standpunt de milieubescherming te willen inpassen in het straatje van welke maatschappij visie dan ook en wijzen van te voren een bepaald soort discussie van de hand.

Nu gemaakte fouten (hetzij door de betrokken instanties hetzij door gezagdragers tijdens hun korte ambperiode) komen om de 12 uur in het volle daglicht gedurende vele tientallen jaren.

RECONSTRUCTIE van de Boulevard.

Bij de reconstructie van de Boulevard wordt het accent van de werkzaamheden gelegd op het aanleggen van riolering en het vernieuwen van diverse leidingen en niet zozeer op het verbeteren van de verkeerssituatie, want die liet toch nauwelijks iets te wensen over. Wel wordt het wegdek gecorrigeerd, maar de breedte van de rijbanen blijft nagenoeg ongewijzigd.

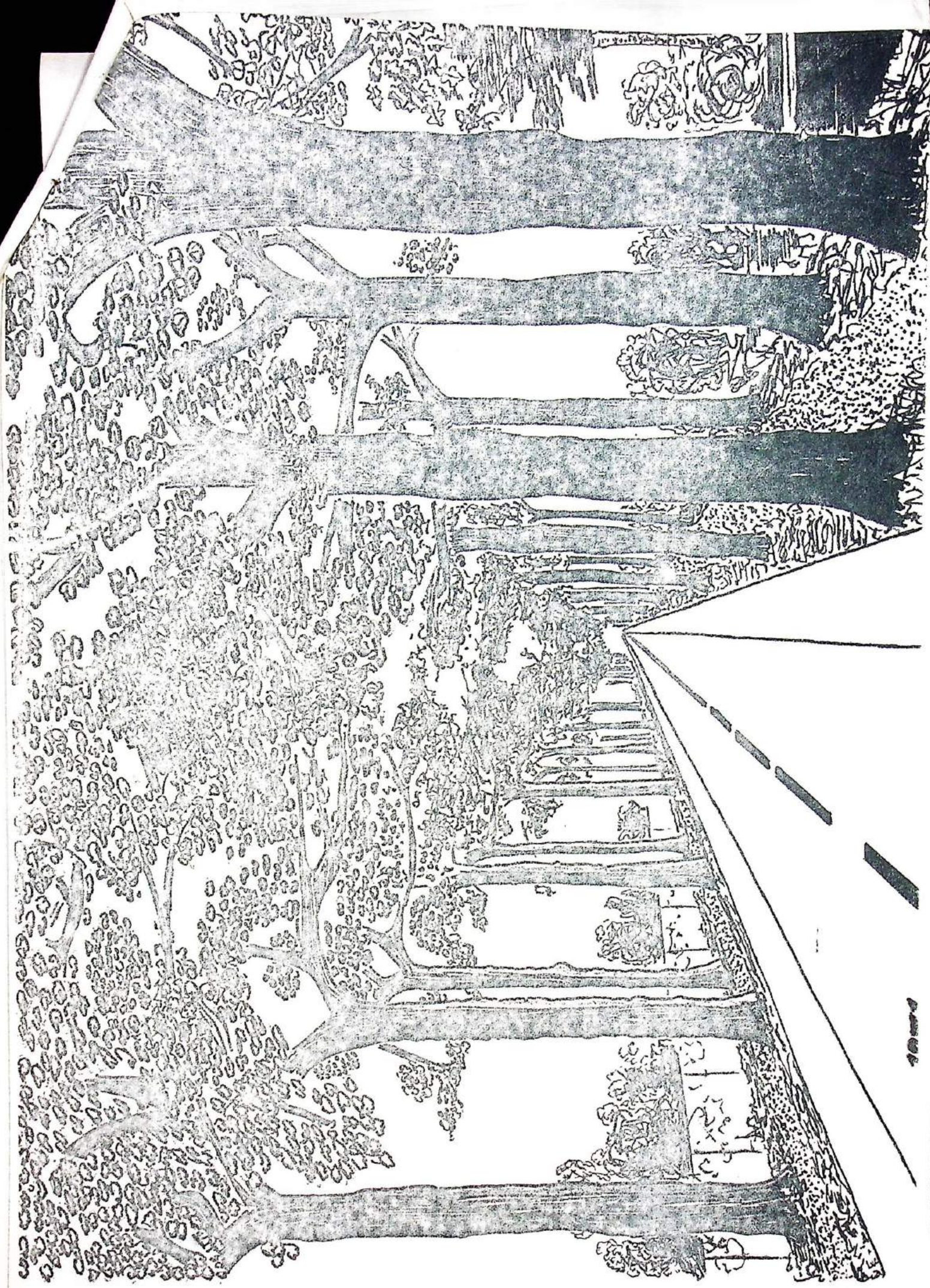
In de oude toestand zagen we een 2-baansweg met 2 rijstroken met aan weerszijden een fietspad gescheiden van de rijbaan door een 10 cm brede witte band, vervolgens de eerste (binnenste) bomenrij op een strook onverharde grond, een voetpad van grint en de tweede (buitenste) bomenrij op nog geen meter van de tuinhokken.

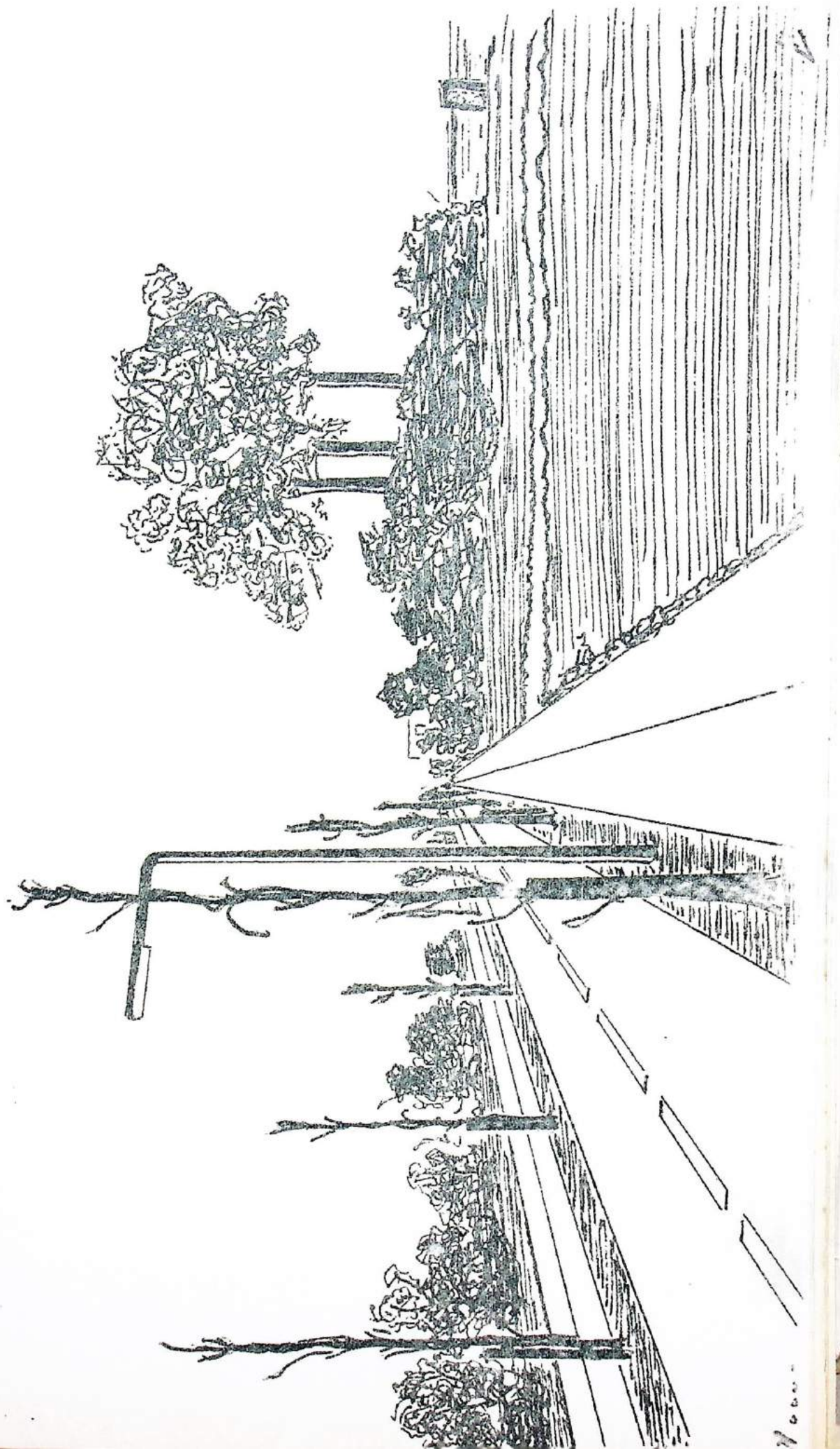
De nieuwe situatie laat weer een 2-baansweg met 2 rijstroken zien, vervolgens een ruim 1 m brede tussenberm met ingezaaid gras en een jonge aanplant van de zilverlinde (*Tilia tomentosa*). Hieraan parallel loopt het fietspad met daarnaast een voetpad van tegels vlak langs de hekken van de tuinen. De as van het wegdek is weer de symmetrielijns; links en rechts van die lijn zien we het zelfde.

Gaan we nu de beide situaties vergelijken, hetgeen iedereen ook na het verschijnen van dit rapport nog kan doen, dan kunnen we de volgende verschillen noteren:

1. Inplaats van voetpaden van grint tussen de binnenste en buitenste rij bomen komt er nu een tegelpad langs de hekken. Voetpaden lagen er dus al, zodat er in de gewijzigde situatie niets is bij gekomen.
2. De fietspaden liggen nu gescheiden van de rijstroken dankzij een ruim 1 m ⁸brede tussenberm, zodat zij nu alleen gebruikt kunnen worden door fietsers en brommers. De mogelijkheid de rijbaan met ± 3 m te verbreden in geval van opstopping of plotseling uitwijken in noodgevallen is komen te vervallen. Deze nevenfunctie van de fietspaden is bij de reconstructie geëlimineerd evenals de volgende.
3. Het ontbreken van parkeergelegenheid is nu niet voor iedereen een manko, maar wel voor leveranciers en automobilisten die een passant willen aanspreken, iets willen bewonderen of gewoon met pech komen te staan. Gebruikmakend van fiets- en voetpaden kon het obstakel in het verleden van de rijbaan worden gemanoevreerd.
4. De rijbaan (2 rijstroken) is niet verbreed, maar wel duidelijk verbeterd. Het wegprofiel is vlak integenstelling tot de toestand van vroeger (voor de reconstructie). Ook het uitzicht is beter geworden, want bij het station kunnen we nu zonder moeite de Gero fabriek fixeren en visa versa (hoelang hebben we dáár wel niet op gewacht!).

De 4 verschillen geven weer, dat er wel wat veranderd is, of er nu vanuit verkeerstechnisch oogpunt gezien ook veel verbeterd is zal de praktijk moeten uitwijzen. Maar ondertussen heeft het ons wel het een en ander gekost. En dan doelen we niet op de sommen gelds, want dat hoort er nu eenmaal bij, maar wel op het verwijderen van een paar

honderd volwassen bomen en dat is iets dat er nu niet bij hoeft te horen. (zie alternatieven)

BOMEN.

De waarde van een boom is ondanks ons economisch inzicht moeilijk in concrete cijfers uit te drukken. Het noemen van bedragen als 1000 of 10.000 gulden heeft in dit verband geen enkel nut, want iedereen voelt dat het niets duidelijker maakt; alleen het feit, dat we bij de waardebepaling uit moeten gaan van andere normen.

Dát zo "iets" waard zijn zullen echter steeds minder mensen ontkennen. Langzaam dringt het bewustzijn tot velen door, dat er een innige relatie bestaat tussen de verschillende levensvormen op aarde inclusief de mens, en dat bedreiging van de één een bedreiging van de ander inhoudt.

De oorzaak van die bewustwording moet niet zozeer gezocht worden in het meer bestuderen van die problematiek alswel in de confrontatie met het ongelimiteerd slopen van die natuur en het ijler maken van ons leefklimaat. Niet alleen binnen de eigen gemeente, maar zelfs binnen de eigen wijk.

Het verdwijnen van grote stukken vegetatie bepaalt mede de waarde van het overgeblevene. Kan dat overgeblevene voor de buitenwijken voornamelijk nog bos of rudimenten van bos betekenen, voor de bebouwde kom onvat dat niet meer dan meer en daar een park of lanen met bomen. Met de aanzienlijke bijdrage, die het particulier bezit levert heeft een gemeente geen rekening te houden en moet als een gelukkige bijkomstigheid gezien worden. (zie nabeschouwing) Vervolgens kan een lanen met bomen voor iemand met een tuin een andere waarde hebben, dan iemand zonder tuin. En die laatste categorie Zeisternaren wordt steeds groter.

De gunstige invloeden (psychiatrische klinieken) die van bomen uitgaan worden in toenemende mate onderkend. Aan bomen kun je zien of er wind staat en met welke kracht. Door middel van bomen kan men waarnemen of het regent, en als het regent kun je er gedurende een bepaalde tijd van het jaar onder schuilen. Dit laatste is wel leuk, maar het directe belang van bomen zien we in de volgende punten weergegeven.

Hoe groter de boom, d.w.z. hoe meer bladoppervlak, des te groter is zijn vermogen tot het opnemen van het voor ons onbruikbare en als afvalstof vrijgekomen kooldioxyde en de afgifte van zuurstof. Een productie, die niet alleen voor Zeist maar ook voor haar wijde omgeving (Utrecht) van belang is.

- Grote bomen (groot bladoppervlak) hebben een grote capaciteit tot het vasthouden van luchtverontreinigende stofdeeltjes. Een volwassen beuk presteert in dit verband net zo veel als 200 jong aangeplante middelgrote bomen.
- een groot bladoppervlak helpt mee de luchtvochtigheid te reguleren.
- grote bomen hebben een groot vermogen geluid (lawaai) te dempen.
- bomen van formaat zijn beter in staat de windkracht te breken en zo bij te dragen tot een aangenaam weer. Dit zal op de Boulevard met zijn NNO - ZZW ligging duidelijk merkbaar worden.
- grote bomen vormen een schakel tussen de terreinen links en rechts van de weg, waardoor de isolerende werking van een verkeersweg gereduceerd wordt.
- de grote eiken op de Boulevard waren vertegenwoordigers van een bostype, dat juist zo kenmerkend is voor de omgeving van Zeist. Resten daarvan zijn in de omgeving van de Boulevard te vinden op de ruderaal terreinen bij de NDM en het fietspad naar het 2° Christelijk Lyceum.
- grote bomen hebben hun wortelstelsel opgebouwd en kunnen negatieve invloeden beter verwerken.

Hoe jonger de bomen des te kleiner het nut is, dat zij voor de mensen hebben.

- Bij jonge bomen - in de zin van jonge aanplant - kunnen we nog niet over capaciteiten spreken. Wie dit nader toegelicht wil zien moet maar eens een kijkje op de Boulevard gaan nemen.
- jonge aanplant maakt een grote kans de overplanting niet te overleven (Boulevard ± 25%).
- jonge aanplant eist veel nazorg.
- jonge aanplant is nog nauwelijks opgewassen tegen negatieve invloeden.
- de helft van de jonge bomen moeten later bij het uitdunnen toch weer sneuvelen. Een overbodige uitgave dus?
- een jonge aanplant is een typisch beeld voor nieuwbouwwijken. Het karakter van de wijk gaat op die manier verloren.

Een vergelijking tussen oude (grote) bomen en jonge bomen lijkt ons hier overbodig. Wel wilden wij nog opmerken, dat een gemeente die het argument hanteert voor iedere omgehakte boom een nieuwe te planten (ter plaatse of elders) aantoonde geen idee van vegetatiekunde te hebben of onvoldoende geïnformeerd wordt. Herstel van de oorspronkelijke situatie vraagt tientallen jaren, d.w.z. de gehele jeugd van kinderen of de gehele oude dag van gepensioneerden. Want voor dit interval kan de gemeente geen oplossing geven. Van de natuur kunnen we - dat kan men on zich heen zien - geen hoog tempo verwachten; die heeft tijd nodig. Daarom, omdat er geen oplossing geboden kan worden moet men voorzichtig zijn in het nemen van beslissingen, want men kan er nu eenmaal niet op terugkomen. En dat ontgaat vele politici!

NEGATIEVE INVLOEDEN.

In het voorgaande is al enige malen gesproken over negatieve invloeden. Onder die negatieve invloeden verstaan we de verschillende oorzaken, die bodem, water en lucht verontreinigen en die op hun beurt het evenwicht van de biosfeer verstoren. Oorzaken, die vnl. gezocht moeten worden bij de industrie en het verkeer. De schade die het verkeer indirect aan mens en dier toebrengt laten we buiten beschouwing wel wordt de invloed ervan op het plantenleven bekeken.

Ethyleen.

Ethyleen is een giftig auto uitlaatgas. Inwerking van dit gas op planten doet beschadigingen ontstaan. Ethyleen komt nl. normaal in zeer lage concentraties in de plant voor, waar het in de functie van plantenhormoon verschillende fysiologische processen regelt en als verouderingshormoon optreedt. Hoge concentraties kunnen bij deze processen als stimuli fungeren.

Stikstofdioxyde.

Dit is weer een uitlaatgas. Onder invloed van het zonlicht kan hieruit stikstofdioxyde gevormd worden. Samen met zwaveldioxyde kunnen zij bij planten groei- en productie veroorzaken. De uitlaatgassen functioneren vaak als hormonen of als hormoonremmers in stofwisselings systemen van de plant.

Fotochemische verontreiniging.

Ultra-violette stralen kunnen uit de uitlaatgassen (onverzadigde koolwaterstoffen) ozon vrijmaken en peroxyacetylnitraat. Deze stoffen blijven bij weinig wind boven een weg en het aangrenzend gebied hangen (de blauwe waas boven autosnelwegen). Ozon is een oxydatie-middel en werkt o.a. in op gras.

Olie.

Regen spoelt de olichoudende bestanddelen door het verkeer achtergelaten van de weg. Experimenten aan Duitse autobahnen hebben aangetoond dat $\pm 50\%$ door het verkeer over de omgeving wordt versproeid en 50% door een afvloeiingssysteem kan worden opgevangen. Volgens berekeningen daar werd per 1 m^2 wegooppervlak per mm neerslaghoogte $22,5 \text{ mg}$ olie opgevangen. Bij een wegdek van 8 m breed en een neerslag van 800 mm per jaar betekent dit per km autosnelweg:

$8 \times 1000 \times 800 \times 22,5 \text{ mg} = 144 \text{ kg}$ olie. Hiervan weest de riolering 72 kg af te voeren zodat er 72 kg overblijft.

Nu is dit bovenstaande voorbeeld bedoeld ter gedachtenbepaling en kan niet van toepassing zijn op de Boulevard. Immers de Boulevard is geen autosnelweg, het aantal passerende auto's per tijdseenheid ligt lager en ook de snelheid is niet zo hoog (versproeiing). Per jaar dus geen 144 kg olie maar ongeveer 20 kg met geen $22,5 \text{ mg}$ per m^2 maar $\pm 3,1 \text{ mg}$. Aangezien olie echter langzaam of niet afgebroken wordt en er elk jaar minstens een zelfde hoeveelheid bijkomt is het een verontreinigingsproces waarvan de uitwerking op de bodemgesteldheid per jaar toeneemt.

Riolering kan ook t.a. hiervan uitstakend werk verrichten.

Zoutschade.

Wegenzout (natriumchloride, calciumchloride is te duur) wordt 1° preventief gebruikt bij zware sneeuwval en een sterk onderkoelde rijbaan en 2° na zware sneeuwval als preventief strooien onvoldoende effect resulteert. In Nederland gebruikt men 40 à 60 gr. zout per m^2 wegooppervlak gemeng met zand.

Voor een 1 km lange en 8 m brede weg (bv. de Boulevard) is dit per keer strooien: $8 \times 1000 \times 40 \text{ gr} = 320 \text{ kg}$ zout. Riolering zou hiervan ongeveer 75% kunnen afvoeren. Daar waar geen riolering ligt komt dit zout in hoge concentraties naast de weg en wordt in het

grondwater opgenomen. De osmotische waarde van het grondwater wordt groter en daaruit vloeit voort dat de zuigkracht van dit grondwater groter wordt. D.w.z. dat bij ongunstige verhouding de boomwortels deze zuigkracht niet meer kunnen overwinnen. Hierdoor kan geen water meer worden opgenomen en sterft de boom.

De zojuist genoemde veroorzakers van storingen in stofwisselingsprocessen binnen de plant zijn de meest bekende. De veronderstelling dat bandenslijpsel de meest kwaadaardige bedreiging vormt is door de werkgroep nog niet op zijn juiste waarde onderzocht. We wilden alleen maar aantonen dat de boom het al moeilijk genoeg heeft, hem weghalen is geen oplossing, maar we moeten hem laten staan en trachten het leven weer zo "aangenaam" mogelijk voor hem maken.

VERLIES VAN VEGETATIE BINNEN DE GEMEENTE ZEIST.

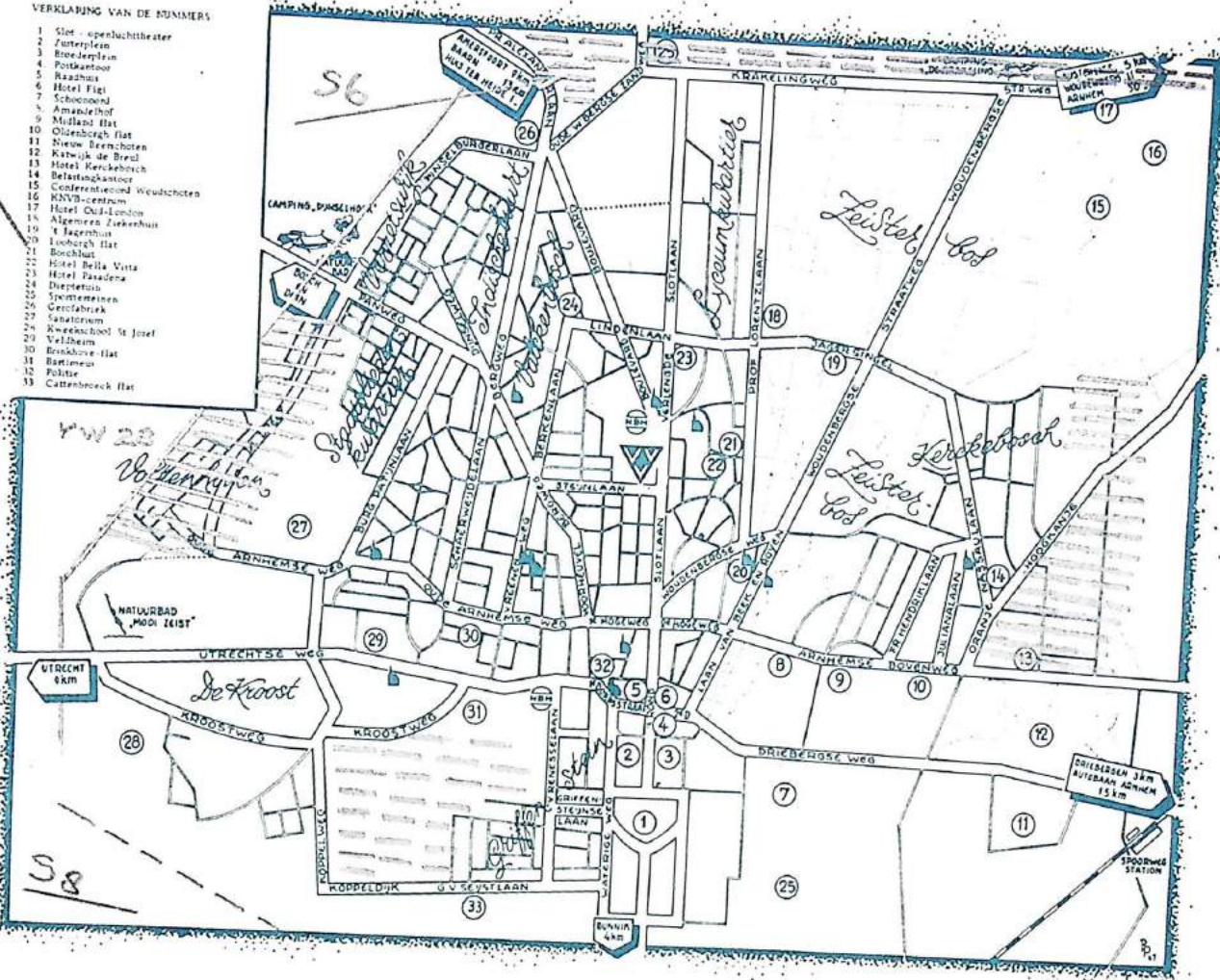
Natuurlijk kunnen we niet alle bomen handhaven. Er zullen er nolens volens moeten verdwijnen om ruimte te bieden voor het bouwen van woningen en het aanleggen van wegen of omdat de verkeersveiligheid dit ter plaatse eist. Dan maakt vegetatie plaats voor het treffen van voorzieningen in het belang van ingezetenen. Echter, sedert de in werkingtreding van de Wet op de Ruimtelijke Ordening (WRO) in 1965 kunnen op drie niveaus (rijksoverheid, provinciaal bestuur en gemeentebestuur) maatregelen getroffen worden die betrekking hebben op de ruimtelijke ordening binnen een gemeente. Drie instanties, die een oogje kunnen laten vallen op het gemeentelijk grondgebied. Naast de gemeente heeft de tweede instantie al, de rijksoverheid, d.m.v. inspecteurs van de ruimtelijke ordening van de Rijksplanologische Dienst de provincie en gemeente rijp gemaakt voor doorvoering van het regeringsbeleid d.i. de aanleg van rijksweg 28 over gemeentelijk grondgebied. Het gemeentebestuur zal hiermee allerninst gelukkig zijn, maar ondertussen is voor de aanleg van deze weg 350.000 m² of 35 ha bos verwijderd.

berekening: genomen is dat traject van rijksweg 28, dat ligt tussen Utrechtseweg --- Ericaweg. Deze afstand is ongeveer 3900 m, waarvan 3500 m over bosgrond en 400 m over open terrein en wegen loopt. Bij een breedte van 100 m is dit: $\frac{3500 \times 100}{10^4} = 35$ ha.

VERKLARING VAN DE NUMMERS

- 1 Slot - openluchttheater
- 2 Zaterplein
- 3 Eusebiusplein
- 4 Postkantoor
- 5 Raadhuis
- 6 Hotel Flit
- 7 Schouwburg
- 8 Amandelhof
- 9 Middeland flat
- 10 Oudekerkplein flat
- 11 Nieuw Dierboschen
- 12 Katwijk de Breda
- 13 Hotel Kerkebosch
- 14 Belastingkantoor
- 15 Conferentieoord Weeshuis
- 16 RNVB-centrum
- 17 Hotel Oud-Londen
- 18 Algemeen Levenshuis
- 19 T. Jagershuis
- 20 Looberg flat
- 21 Boschflat
- 22 Hotel Bella Vista
- 23 Hotel Paradisa
- 24 Overtoeren
- 25 Spettensmeinen
- 26 Geografisch
- 27 Sanatorium
- 28 Kweekschool St. Jozef
- 29 Veldheim
- 30 Broekhuysen flat
- 31 Rijnmeus
- 32 Politie
- 33 Cattenboeck flat

N. ↗

————— verlies
- - - - - toekomstig verlies

Ook de derde instantie heeft toegeslagen en probeert de S6 en de S8 over gemeentelijk grondgebied te leiden en en passant een klaverblad achter te laten. (klaverblad ± 24 ha.)

Voor de woonwijk "KERCKEBOSCH" heeft de werkgroep berekend: 10 ha, en plan "VOLLENHOVE" is 42 ha. Het totale verlies aan bos binnen de afgelopen 10 jaar komt zo op een kleine 100 ha. Of we het gewild hebben of niet, 100 ha bos zijn we kwijt. Wie nu nog nonchalant met bos en bomen wil onspringen kent zijn verantwoordelijkheid t.o.v. het Zeister leefklimaat niet.

ALTERNATIEVEN.

De werkgroep heeft voor de reconstructie van de Boulevard (ons uitgangspunt) twee alternatieve oplossingen.

Plan I In dit plan kunnen zowel de bomen van de binnenste als van de buitenste rij blijven staan.

- De weg (2 rijstroken) krijgt de zelfde breedte als hij had en ook bij de huidige reconstructie aangehouden wordt.
- Het fietspad ligt weer vlak langs de weg, op de zelfde hoogte (rijbaanniveau) of op trottoirbandhoogte (± 7 cm).
- Het voetpad blijft op zijn oude plaats liggen; tussen de bomenrijen en met of zonder tegels.
- Tussen fietspad en voetpad kan de oude toestand (onverharde grond) gehandhaafd blijven óf de open steen gelegd worden zoals men dat op de Panweg gedaan heeft.
- De verbindingsleidingen tussen hoofdleiding en woning kunnen of via de bij alle huizen aanwezige zeer brede inritten (oprijlanen) of elders door de tuinen aangelegd worden. De brede tuinen bieden over het algemeen ruime keuzemogelijkheden in het geval er ergens een boom in de weg staat.

Voordelen: Alle bomen kunnen gehandhaafd blijven.

- De wandelaar, en in het bijzonder de wandelaar op leeftijd, wordt meer bescherming geboden dan nu het geval zal zijn.
- Stilstaande voertuigen kunnen van de rijbaan worden gemanoeuvreerd.
- Controle op de naleving van de snelheidsbepalingen kan gecontinueerd worden.
- Het karakter van deze oude wijk blijft bewaard. De weg

heeft niet dat isolerende karakter als hij nu krijgt.

- Bij gelijk niveau van rijbaan en fietspad kan het laatste weer de nevenfunctie vervullen van vluchtstrook en het langzame verkeer de gelegenheid bieden uit te wijken om zodoende doorstroming te bevorderen.

Plan II In dit plan moet de binnenste rij bomen verdwijnen, maar kan de buitenste rij blijven staan.

- De weg (2 rijstroken) krijgt de zelfde breedte als hij had en ook bij de huidige reconstructie aangehouden wordt.
- Het fietspad komt ook nu weer langs de rijbaan te liggen met de reeds eerder genoemde mogelijkheden: gelijk niveau of op trottoirband hoogte.
- De binnenste bomenrij maakt ruimte voor....
- het voetpad, dat direct naast het fietspad komt of op enige afstand daarvan. Deze tussenruimte kan onverhard blijven of weer net open stenen worden opgevuld.
- De buitenste bomenrij behoeft niet in het voetpad te worden opgenomen.
- De verbindingsleidingen tussen weg en woning kunnen weer op de zelfde wijze aangelegd worden als in het vorige plan is gesuggereerd.

Voordelen: Het handhaven van $\pm 70\%$ van de bomen en verder datgene wat al eerder is opgemerkt.

FINANCIEN.

Het uitvoeren van plan I zowel als van plan II had geen verhoging van het kostenpakket tot gevolg gehad. Integendeel. De kosten van het rooien van de bomen waren in plan I geëlimineerd en in plan II aanzienlijk lager geweest dan nu het geval is. In beide situaties was het ook niet nodig geweest een Franse knoker aan te trekken. Hiertegenover staat, dat bij verwerping van het oude (nu in uitvoering zijnde) plan bestudering van één van de alternatieve plannen wederom kosten gemaakt hadden moeten worden. Ofschoon dat de zaak waarom het draait wel waard is. Vervolgens had men met meer omzichtigheid de tussenleidingen moeten leggen dan men nu behoeft te doen. Dit had meer tijd gevraagd, dus meer geld.

Als laatste had men specialisten bij de bomen moeten halen om deze eens (hoelang al geleden) een verzorgingsbeurt te geven, zoals het weghalen van dode takken en het behandelen van bastbeschadigingen. Vele verliezen zijn in concrete cijfers weer te geven, t.a.v. de natuur gaat dat nog moeilijk. Toch zijn er economen bezig de waarde van de natuur in economisch verstaanbare regels vast te leggen. Zo stellen zij, dat de produktie machine van onze samenleving enerzijds schaarse goederen minder schaars maakt, maar anderzijds vrije goederen schaars maakt. En als de relatieve schaarste van onze natuurrestanten zal toenemen, zal bij gelijkblijvende vraag de waarde ook sterk toenemen.

NABESCHOUWING.

De uitwerking van de alternatieve plannen voor de reconstructie van de Boulevard is op dit ogenblik al niet meer relevant, omdat het werk al in een vergevorderd stadium is. Toch wilden wij in dit verband nog enige kanttekeningen plaatsen.

Het "geval" Boulevard heeft aangetoond, dat het lot van een laan niet alleen de bewoners en het gemeentebestuur aangaat, maar veel meer mensen, omdat het direct met ons aller leefklimaat te maken heeft. Nog sterker geldt dit voor bosgebieden. Wat krijgen de inwoners van Zeist ervoor terug? Als wij ons dat eens gaan realiseren. In deze nabeschuwing willen we toch ook nog even gewagnaken van enige ongerijmdheden, die ons zo opgevallen zijn:

- a. Je kunt in de toekomst particulieren niet iets (het onkappen van bomen in eigen tuin) kwalijk meer nemen waaraan je zelf als gemeentebestuur mank gaat.
- b. Is het mogelijk om in Zeist-West drukte te maken om het welzijn van één boom en tegelijkertijd elders met kapplannen rond te lopen?
- c. Het plaatsen van tientallen bloembakken moet natuurlijk gezien worden binnen het raam van een stadsversiering en niet zozeer als groenvoorziening. Toch zouden bomen -- ook alleen al vanuit dit standpunt benaderd -- bijzonder veel waarde kunnen hebben.

Wie vindt, dat de werkgroep zich bemoeit heeft met dingen die haar niet aangaan ziet de zaak waarschijnlijk niet in zijn juiste proporties. Het is niet een "zich bemoeien met" maar een pogen, relaties te leggen tussen de kennis van de één en de kennis van de ander.

En wat voor een gemeentebestuur geldt, geldt evenzeer voor de werkgroep nl: "wij moeten onze verantwoordelijkheid niet bepalen tot de expliciete verantwoordelijkheid die tot de opdracht behoort, maar eveneens inzien, dat in elke opdracht ook een impliciete verantwoordelijkheid van veel ruimer betekenis ligt" (Prof. Dr. D.J. Keunen).

SAMENVATTING.

1. Alvorens de botte bijl te hanteren moet men bij de reconstructie van een laan eerst de alternatieve plannen bestudeerd hebben.
2. Niemand kan een oplossing geven voor het interval dat ontstaat bij het vervangen van volwassen bomen door jonge aanplant. Het herstel van de oorspronkelijke situatie vergt tientallen jaren, d.w.z. de gehele jeugd van kinderen of de gehele oude dag van gepensioneerden.
3. Zeist heeft in de afgelopen 10 jaar ongeveer 100 ha bos aan verschillende doeleinden opgeofferd en daar zal -- als het gemeentebestuur niet ingrijpt -- binnen afzienbare tijd nog eens 50 ha bij opgeteld kunnen worden.
4. Het ontbreken van een acceptabel milieubeheer binnen de gemeente Zeist kan zijn oorzaak vinden in het verkeerd leggen van prioriteiten op grond van een gebrekkige informatie.
5. Zolang nog niet is aangetoond, dat de toename van de produktie groter is dan de schade toegebracht aan o.a. de natuur, moet men voorzichtig zijn met termen als vooruitgang en groei. Misschien is er alleen maar sprake van een mutatie.
6. Een gezonde boom is een gezonde boom.

Zeist, oktober 1971,
Werkgroep "de boom in".

LITERATUUR.

- Prof. Dr. D.J. Keunen. Inleiding over "Het milieu en de verantwoordelijkheid van de bioloog".
- S. Algra en J. Swart. Werkgroepen voor natuurbehoud en milieubeheer.
- Dr. F. de Soet. Gevolgen van een eventuele aanleg van een autosnelweg door de Utrechtse Houvelrug voor de natuurlijke rijkdommen van deze natuurstreok.
- Werkgroep Amelisweerd. Rapport van de werkgroep Amelisweerd over de geplande rw 27 door Nieuw Amelisweerd.
- Dr. J?J. Barkman. Mens en Vegetatie. Vakblad voor biologen. augustus 1961.
- Drs. P.J. Schroevers. Waarom een weck van de aarde?
- „ „ Biologisch waarde oordeel.
- Drs. R. Hucting. Wat is de natuur ons waard?

ons leefmilieu

21

EEN AVOND OVER :

Wat zijn de functies van bomen en ander groen in de stad.

(Luchtverontreiniging, geluidshinder, recreatie)

Het groen en de stedenbouw.

(Nieuwe woonwijken met te weinig groen)

De ongelijke strijd tussen het groen en de auto.

(Bomenkappen voor parkeerplaatsen en wegenaanleg)

WOENSDAGAVOND 6 OKTOBER 20.00 UUR IN DE TOREN, TORENLAAN 8 ZEIST (16928)

LEET: hevr. Kruyt (wethouder te Zeist)

Hr. de Haas

Hr. Copeyn

2 milieudeskundigen uit Utrecht

DE BEDOELING IS OM EEN WERKGROEP TE FORMEREN DIE ZICH BEZIG ZAL GAAN HOUDEN
MET DE GROENVOORZIENING IN ZEIST

Toegang f 1,-

Zeist, 19 oktober 1971.

Aan de Wethouder van Openbare Werken,
te Zeist.

Geachte Mevrouw Kruyt,

Gaarne wilden wij Uw aandacht vragen voor het volgende.
Van het Bestuur van de Bomenstichting vernamen wij, dat deze stichting
graag onderzoeken wil, of en op welke manier de bomen op het
te reconstrueren deel van de Boulevard gespaard zouden kunnen
worden.

Dat onderzoek vergt naar schatting een week.

We staan geheel achter dit streven van bovengenoemde Stichting
en verzoeken U beleefd de bomen deze week nog te sparen.

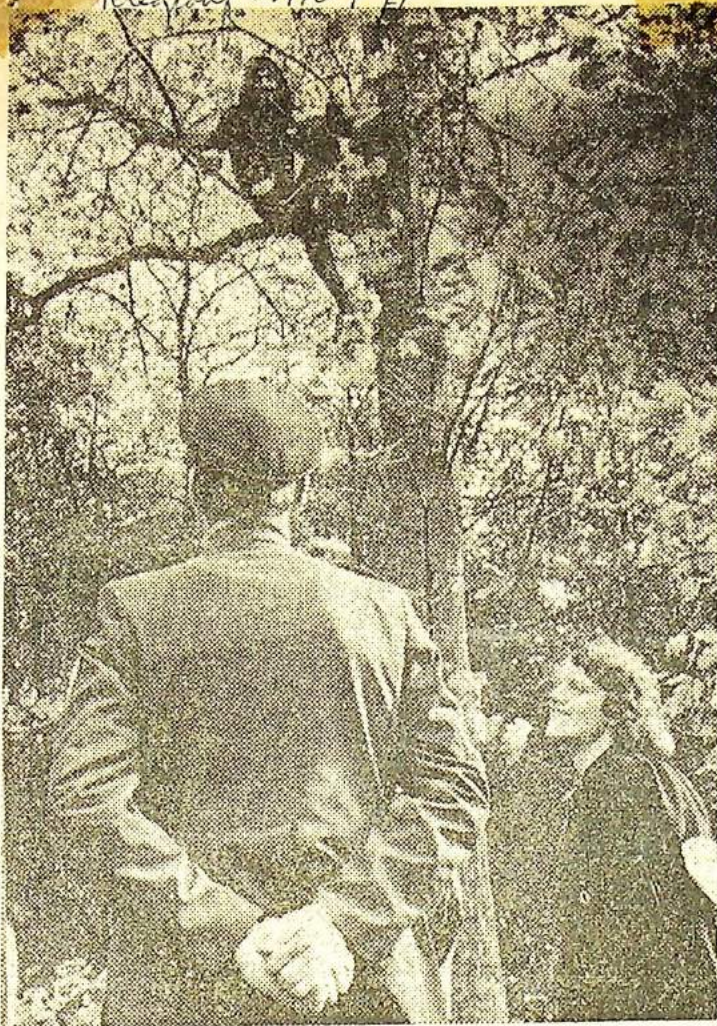
Met de meeste hoogachting,

Ver. Werkgroepen Milieuzorg Zeist,
Platolaan 26, Zeist
tel. 15490

R. van Hernen, voorzitter
W.H. Kuiper-Verkuyt, secretaresse

W.H. Kuiper-Verkuyt

*Afschrift v.d. brief
aan de wethouder van
Openbare Werken.*

Boomkappen zit Zeister jeugd hoog

Van onze correspondent

ZEIST, donderdag

Onder het motto „de boom in” voerden 40 jongelui uit Zeist gisterochtend actie tegen het kappen van een dubbele rij oude bomen aan de Boulevard

in hun woonplaats. De bomen moeten verdwijnen voor de aanleg van fiets- en voetpaden.

De betogers probeerden met behulp van een ladder in de bomen te klimmen, wat slechts vijf van hen lukte, omdat de gealarmeerde politie hun ladder in beslag nam. Drie leden van de actiegroep werden aangehouden.

Aan passerende automobilisten deelden de jongelui pamfletten uit, waarin zij stelden, dat de gemeente alternatieven moet bekijken, voor zij met rooien begint.

De werkzaamheden gingen overigens door: de onbezette bomen werden meedogenloos neergehaald.

boulevard geen steenwoestijn

HEDENMORGEN heeft de zeister aktiegroep
"De Boom In" een aantal bomen van de
Boulevard bezet.

Tientallen jaren oude bomen zouden even in een paar minuten omgehaald worden.

Dit alles past in een plan van de gemeente om van de zeister Boulevard een afzichtelijke autoweg te maken.

De eerste helft van de Boulevard is al tot een tweede Panweg gemaakt. Talloze trotse gezonde bomen zijn op dit eerste deel gekapt. Hiervoor is nieuwe aanplant in de plaats gekomen (± 80) waarvan 25 procent nooit blad zal dragen.

Kunnen wij het ons, in een tijd dat bomen en planten toch al uitsterven vanwege milieuvervuiling, nog veroorloven "groen" te verliezen ?

Als wij niet zeker kunnen zijn dat voor elke gawe boom op die plaats een andere terugkomt, dan moet men van die boom afblijven! ! Zeist heeft namelijk al te véél groen verloren (vergelijk Bosplan Vollenhove, Verzetswijk, nieuwe provinciale weg etc.etc.)

Daarom hebben wij deze bomen bezet.

Immers, deze 60 bomen moeten blijven waar ze zijn.

Dat kán ook, zelfs met inachtneming van de rekonstruktieplannen.

Maar dan zal de gemeente even moeten wachten, om samen met anderen, als bijv. de "Stichting Bomen" en andere deskundigen bestaande alternatieven te bekijken.

De aktiegroep "De Boom In" bestaat uit een 40-tal jongeren uit Zeist die willen verhinderen dat nog meer groen gesloopt wordt in Zeist en ze wil stimuleren en meewerken dat er in de toekomst gedacht wordt, met betrekking tot uitbreiding van groenvoorzieningen.

Uw laan of straat kan het volgend slachtoffer worden!

Zeist 20 OKT. 71

aktiegroep "De Boom In"

korrespondentie-adres:

Jan P. van Daal,
P. van Wieldrechtlaan 31,
Zeist.

WAT IS U HET MILIEU WAARD ?

de aarde is eindig.

in het rijnmondgebied is dagelijks smogalarm,
de rijn is vergiftigd,
vissen (eiwitrijk, zeiden we vroeger) zitten
vol met kwik,
verder bevat ons lichaam een teveel aan :
dat, fosfor, allerlei gifstoffen.
regen bevat een ontoelaatbare hoeveelheid zwavel

in 50 jaar is 93% van onze flora en 40% van het
leven in zee verdwenen, om dit terug te krijgen
kost 800 miljoen jaar.

de aarde is eindig.

als we nu niet drasties ons systeem van ver-
vuiling en vernieling veranderen, is over 35 jaar
de zuurstof op (dan stikken we) -rapport van rome.
het zijn de bomen die verdwijnen
het zijn de fabrieken die afval lozen
het zijn de mensen die weggooiprodukten kopen

de aarde is eindig.

125 25 116
Nieuwe actiegroep

"De boom in" BOMEN BEZET

Zeist heeft er weer een actiegroep bij. Een aantal jongeren heeft zich verenigd in de actiegroep „De boom in” en hun eerste streven is te voorkomen, dat de bomen aan de Boulevard neergehaald worden. Daartoe heeft een klein aantal van de leden van de actiegroep zich vanmorgen in een boom verschanst om aldus te verhinderen, dat er met het kapwerk begonnen kon worden.

Oorspronkelijk lag het in de bedoeling dat ca. veertig jongeren zich met deze activiteit onledig zou houden, maar door het vroege tijdstip waarop de bomen beklommen moesten worden, heeft slechts een veel kleiner aantal kans gezien de nachtelijke sponde voor het groene lover te verwisselen.

De actiegroep geeft er zich rekenschap van dat men te laat begonnen is met de actie. Desondanks echter acht men het belang van de aanwezigheid van bomen van dergelijk vitaal belang, dat men toch niet op bereid alsnog te verwezen-

...aken...ventueele...
...ven opnieuw op hun reële mogelijkheden en betekenis worden onderzocht.

Het ligt in de bedoeling om de bomen een week bezet te houden. Voorlopig heeft men zich sinds ongeveer vijf uur vanmorgen in een zestal bomen weten te verschanzen. Doordat de politie de ladder in beslag nam kon men niet meer in de andere bomen komen. Naarstig werd vervolgens gestreefd om de wethouder van openbare werken, mevr. mr. S. M. Kruyt-Ferman, te benaderen om het kappen nog te voorkomen.

Overigens ging het werk gewoon door en werden de bomen, waarin zich geen jongeren hadden verschanst, meedogenloos neerge-

Actie in Zeist tegen kappen van oude bomen

ZEIST, 21 okt. — „Onder het motto „De boom in” heeft een 40-tal jongelui uit Zeist woensdagochtend actie gevoerd tegen het kappen van een dubbele rij oude bomen aan de boulevard in Zeist. De bomen moeten verdwijnen in verband met de aanleg van fietspaden en trottoirs.

De jongelui probeerden met behulp van een ladder in de bomen te klimmen, wat slechts vijf van hen lukte omdat de inmiddels gealarmeerde politie de ladder in beslag nam. Drie leden van de actiegroep werden aangehouden. Aan passerende automobilisten deelden de jongelui pamfletten uit, waarin zij zeggen dat Zeist reeds te veel groen heeft verloren aan de bouw van nieuwe woningen. De gemeente moet eerst mogelijke alternatieven bekijken voor zij met rooien begint, aldus de actiegroep. (ANP)

Raad nam vorig jaar weloverwogen besluit

(Van onze Zeister redacteur)

ZEIST — De show van de nieuwe Zeister actiegroep „In de boom”, die woensdagmorgen in en rond de nog niet gerooide eikebomen langs de Boulevard plaats had, kwam 's middags op verzoek van wethouder, mevrouw mr. S. M. Kruyt-Ferman ter sprake tijdens de door haar geleide vergadering van de raadscommissie voor openbare werken.

Mevrouw Kruyt wees er met nadruk op, dat begin vorig jaar in de raadscommissies en vervolgens in de februarivergadering van de Zeister raad het besluit was genomen om tot noodzakelijke reconstructie te komen van de gehele Boulevard. Het raadsvoorstel maakte melding van het feit, dat mede ten behoeve van de reconstructie de bomenrijen langs deze verkeersweg dienden te worden gerooid om daarna door jonge bomen te worden vervangen.

De verbetering van het tweede gedeelte van de Boulevard, waarmee nu wordt gestart, is identiek aan de reconstructie van het eerste gedeelte, vertelde de heer Appel van de gemeentelijke dienst van openbare werken. Hij voegde daaraan toe, dat de tachtig eikebomen, die op de nominatie staan om te verdwijnen voor het merendeel belangrijk op hun retour zijn. Geprobeerd wordt een beuk van nog goede kwaliteit op de hoek van de Boulevard en de Valckenboschlaan te sparen, maar dat kan alleen als de eigenaar van de naastgelegen tuin bereid is een klein stukje grond af te staan voor de aanleg van een voetpad achter de boom langs.

Wethouder, mevrouw Kruyt beklemtoonde, dat de gemeente eerst schuld zou treffen als niet werd gezorgd voor vervangende jonge bomen.

Dat ongeveer eenvijfde gedeelte van de jonge zijdelinden, die langs het al gereconstrueerde stuk van de Boulevard zijn gepoot, niet is aangeslagen, is een heel normaal verschijnsel, waarmee al bij voorbaat rekening is gehouden. Dit blijkt uit het contract, dat met de boomkweker is opgemaakt en waarin werd bedongen, dat de jonge bomen, die dood zouden gaan, door andere zullen worden vervangen, waarvoor dan slechts de halve prijs wordt betaald.

Het raadslid Hansen drong er op aan om een volgende keer bij de besluiten, die betrekking heb-

ben op het verdwijnen van bestaand groen nog zorgvuldiger te werk te gaan, waardoor tot nog meer weloverwogen besluiten kan worden gekomen. De raad heeft het vorig jaar de mening van deskundigen tot de zijne gemaakt en het is bewezen gebleken, dat de bomen langs de Boulevard op hun retour zijn,” aldus het raadslid Van Dijke die wees op het in alle opzichten gunstige resultaat, dat nu al merkbaar is bijvoorbeeld langs de Koelaan, waar de oude beuken destijds door jonge bomen werden vervangen.

Van de zijde van enkele raadscommissieleden werd erop aangedrongen om de tegels van het voetpad een andere kleur te geven dan die van het fietspad. Het straatbeeld zal daardoor worden verbeterd en tevens bevordert het de verkeersveiligheid.

Zeistenaars de boom in

(Van onze Zeister redacteur)

ZEIST — De Torenjeugd heeft er een nieuwe actiegroep bij die luistert naar de naam „De boom in.” De jongelui, die van deze groep deel uitmaken hebben vanmorgen de daad bij het woord gevoegd en met behulp van een ladder bezit genomen van enkele van de groep eikebomen die op de nominatie staan om te verdwijnen in verband met de reconstructie van het tweede gedeelte van de Boulevard.

De Zeister politie heeft de ladder van de jongelui in beslag genomen, maar inmiddels waren toen al vier bomen elk door een lid van de actiegroep „bezet.” die vandaag zouden worden geveld.

De actiegroep, die in haar activiteiten wordt gesteund door de Stichting Bomen, hoopt dat een onderhoud met de wethouder van openbare werken in Zeist ertoe zal kunnen leiden, dat de bomenrij op het gedeelte van de Boulevard tussen Lindenlaan en Geroplein kan worden gespaard.

Vanmorgen om tien uur nam de politie 3 jongelui mee naar het politiebureau, waar proces-verbaal gemaakt wegens onordel~~ig~~ op de openbare weg. De boeien gaat normaal door.

BOOMPJE VERWISSELEN OP BOULEVARD:

Raad nam vorig jaar
weloverwogen besluit

(Van onze Zeister redacteur)

ZEIST — De show van de nieuwe Zeister actiegroep „In de boom”, die woensdagmorgen in en rond de nog niet gerooide eikebomen langs de Boulevard plaats had, kwam 's middags op verzoek van wethouder, mevrouw mr. S. M. Kruyt-Ferman ter sprake tijdens de door haar geleide vergadering van de raadscommissie voor openbare werken.

Mevrouw Kruyt wees er met nadruk op, dat begin vorig jaar in de raadscommissies en vervolgens in de februarivergadering van de Zeister raad het besluit was genomen om tot noodzakelijke reconstructie te komen van de gehele Boulevard. Het raadsvoorstel maakte melding van het feit, dat mede ten behoeve van de reconstructie de bomenrijen langs deze verkeersweg dienden te worden gerooid om daarna door jonge bomen te worden vervangen.

De verbetering van het tweede gedeelte van de Boulevard, waarmee nu wordt gestart, is identiek aan de reconstructie van het eerste gedeelte, vertelde de heer Appel van de gemeentelijke dienst van openbare werken. Hij voegde daaraan toe, dat de tachtig eikebomen, die op de nominatie staan om te verdwijnen voor het merendeel belangrijk op hun retour zijn. Geprobeerd wordt een beuk van nog goede kwaliteit op de hoek van de Boulevard en de Valckenboschlaan te sparen, maar dat kan alleen als de eigenaar van de naastgelegen tuin bereid is een klein stukje grond af te staan voor de aanleg van een voetpad achter de boom langs.

Wethouder, mevrouw Kruyt beklemtoonde, dat de gemeente eerst schuld zou treffen als niet werd gezorgd voor vervangende jonge bomen.

Dat ongeveer een vijfde gedeelte van de jonge zijdelinden, die langs het al gereconstrueerde stuk van de Boulevard zijn gepoot, niet is aangeslagen, is een heel normaal verschijnsel, waarmee al bij voorbaat rekening is gehouden. Dit blijkt uit het contract, dat met de boomkweker is opgemaakt en waarin werd bedongen, dat de jonge bomen, die dood zouden gaan, door andere zullen worden vervangen, waarvoor dan slechts de halve prijs wordt betaald.

Het raadslid Hansen drong er op aan om een volgende keer bij raadsbesluiten, die betrekking heb-

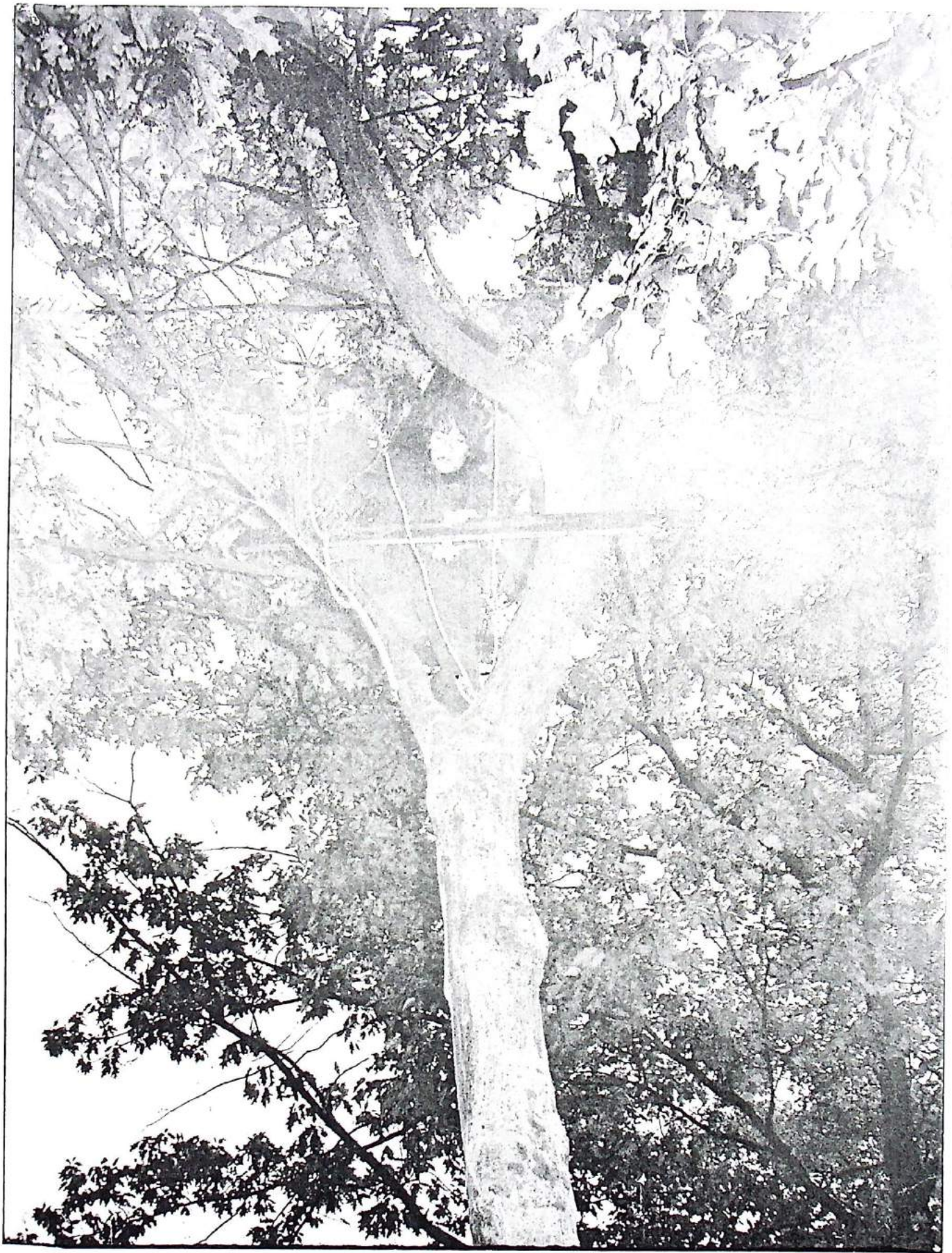
ben op het verdwijnen van bestaand groen nog zorgvuldiger te werk te gaan, waardoor tot nog meer weloverwogen besluiten kan worden gekomen. De raad heeft het vorig jaar de mening van deskundigen tot de zijne gemaakt en het is bewezen gebleken, dat de bomen langs de Boulevard op hun retour zijn,” aldus het raadslid Van Dijke die wees op het in alle opzichten gunstige resultaat, dat nu al merkbaar is bijvoorbeeld langs de Koelaan, waar de oude beuken destijds door jonge bomen werden vervangen.

Van de zijde van enkele raadscommissieleden werd erop aangedrongen om de tegels van het langs de Boulevard aan te leggen voetpad een andere kleur te geven dan die van het fietspad. Het straatbeeld zal daardoor worden verbeterd en tevens bevordert het de verkeersveiligheid.

**„DAN LIEVER
DE BOOM IN“**

VOOR DEZE BOMEN LAAT
IK MIJN BORD PAP.

LAALONS METRU

Onder het motto „dan liever de boom in”, probeerde deze week een Zeister actiegroep te voorkomen, dat de bomen aan de Boulevard in hun woonplaats werden geroid.

Helaas heeft de actie weinig succes gehad, ook de „bezette” bomen zijn nu verdwenen.

Organisator van de actie Jan van Daal heeft nog scherpe kritiek op de gemeente, hij zegt: „De gemeente heeft helemaal niet gereageerd op onze handtekening acties. Ook de advie-

zen van groenstrook-planologen hebben zij genegeerd. Mocht het de volgende keer weer mislukken, dan zullen wij tot hardere acties overgaan.”

De Zeister politie heeft alleen het strikt noodzakelijke gedaan om de orde te handhaven. Vier demonstranten werden naar het bureau overgebracht wegens „wanordelijk gedrag.”

„DAN LIEVER DE BOOM IN”

Volkskrant dond. 21 okt. 1971 pag. 7

ACTIE DE BOOM IN

Een politiemann staat te kijken of een boombezetter na aanmaning soms naar beneden wil komen. Dat kost dan wel een proces-verbaal.

Jongeren weerhouden rooipartij

(Van onze correspondent)

ZEIST, 21 okt. — Ongeveer veertig jongeren uit Zeist hebben woensdag actie gevoerd tegen het rooien van een aantal Amerikaanse eiken langs de Boulevard in Zeist. Vanaf zeven uur 's morgens werden ruim tien bomen „bezet” door iemand die erin klom en er het grootste deel van de dag bleef zitten. Zeven jongelui werden geverbaliseerd wegens wanordelijk gedrag.

De gemeenteraad van Zeist heeft al in februari van het vorig jaar besloten om de Boulevard te reconstrueren. De voet- en fietspaden kregen een nieuw wegdek en er wordt ook een nieuwe riolering gelegd. De eerste helft van het werk is al begin dit jaar uitgevoerd. Het tweede gedeelte moest wegens geldgebrek uitgesteld worden.

Volgens het gemeentebestuur is het nodig dat een aantal bomen langs de Boulevard verdwijnt. De meeste bomen waren door ziekte en lekke gasleidingen, aldus de gemeente, toch al in slechte staat en bovendien worden er in plaats van de eiken zilverlinden aangeplant. Volgens de jongeren, die opereerden onder de naam „actiegroep de boom in” is het aanplanten van nieuwe bomen op het eerste deel van de Boulevard een mislukking geworden. Een kwart van de zilverlinden is volgens hen nu al dood.

De Zeister wethouder van openbare werken, mevrouw Kruyt, had gistermorgen een gesprek met enkele leden van de actiegroep. Het door de jongeren gevraagde uitstel van een week om een andere oplossing te zoeken werd echter niet verleend.

Moeilijkheden deden zich bij de actie niet voor. De politie nam in de loop van de dag elke bezetter die naar beneden kwam even mee naar het bureau voor een proces-verbaal. De jongeren kregen met hun actie veel sympathie van de bevolking.

Boomkappen zit Zeister jeugd hoog

Van onze correspondent

ZEIST, donderdag

Onder het motto „de boom in” voerden 40 jongelui uit Zeist gisterochtend actie tegen het kappen van een dubbele rij oude bomen aan de Boulevard

in hun woonplaats. De bomen moeten verdwijnen voor de aanleg van fiets- en voetpaden.

De betogers probeerden met behulp van een ladder in de bomen te klimmen, wat slechts vijf van hen lukte, omdat de gealarmeerde politie hun ladder in beslag nam. Drie leden van de actiegroep werden aangehouden.

Aan passerende automobilisten deelden de jongelui pamfletten uit, waarin zij stelden, dat de gemeente alternatieven moet bekijken, voor zij met rooien begint.

De werkzaamheden gingen overigens door: de onbezette bomen werden meedogenloos neergehaald.

Trouw dond. 21 okt. 1971.

BRUNNENLAND/COMMIEN TAARIS

3

Een politieman staat onder een van de eiken aan de Boulevard in Zeist, die door een jongen is 'bezet'.

Eiken voor de bijl ondanks protestactie

Van een onzer verslaggevers

ZEIST — Een met spoed uit de grond gestampt actiecomité van Zeister jongeren heeft gisteren tevergeefs getracht te voorkomen, dat zestig oude eiken aan de Zeister Boulevard werden gekapt. De bomen moesten voor de bijl in verband met de reconstructie van de Boulevard en de riolering.

Het actiecomité 'de boom in' ging gisterochtend toen de elektrische zaag in de eerste boom werd gezet, meteen to. tegenactie over. Een groep van dertig jongeren tussen de 17 en 25 jaar 'bezette' een aantal bomen om te voorkomen, dat ze zouden worden geveld. Gelijkzeitig ging een deputatie van de actiegroep naar de Zeister wethouder van openbare werken, mevrouw C. Kruij-Verman om uitstel van het rooien te bepleiten, totdat deskundigen — met name de bekende boomchirurg Copijn uit Groenekan — een alternatief plan zou hebben ontworpen voor de Boulevard. Mevrouw Kruij-Verman ging daar niet op in. Zij stelde dat de beslissing de Boulevard te verbeteren langs democratische weg werd genomen. Het zou de gemeente

teveel geld kosten de werkzaamheden uit te stellen. Verder bracht zij naar voren dat de meeste bomen niet gezond meer zijn. Ze zouden zijn aange- last door gaslekken en de inwerking van pekels. De actiegroep stelde dat de bomen voor het merendeel kernge- zond zijn.

Toen gistermiddag tegen half vijf de laatste bomenzitters naar beneden kwamen, stonden er langs de Boule- vard nog twintig bomen. De bomen waarin jongeren zaten had men rustig laten staan.

PROCES VERBAAL

Tegen alle bezetters is proces verbaal opgemaakt wegens verstoring van de openbare orde. Sommige bezetters — die de strijd vroeg in de middag opgaven — moesten volgens de actie- groep ruim zes uur in het politiebu- reau wachten alvorens zij (met een bekeuring) naar huis mochten. De actiegroep heeft voor vandaag af- gezien van verdere 'bezettings'plan- nen.

Zeistac. vrijdag 22 okt 71

Boom in, boom uit, boom weg

De actie „de boom in” is zonder resultaat gebleven. De jongeren, die woensdagmorgen in alle vroegte een zestal bomen inklommen aan de Boulevard, om te voorkomen dat deze bomen in verband met het reconstructieplan gerooid zouden worden, hebben weliswaar veel opzien gebaard, maar het kappen is normaal doorgestaan. Ook een in al-

levrij georganiseerd gesprek met de wethouder van openbare werken, mr. S. M. Krust-Ferman, mocht niet meer baten. Aan het eind van de middag waren alle bomen weer onbezet en was de actie afgelopen. Tegen zeven jongeren is door de politie proces verbaal opgemaakt, wegens onordelijk gedrag.

Handwritten: 12-10-71

Actie in Zeist 1971 tegen kappen van oude bomen

ZEIST, 21 okt. — „Onder het motto „De boom in” heeft een 40-tal jongelui uit Zeist woensdagochtend actie gevoerd tegen het kappen van een dubbele rij oude bomen aan de boulevard in Zeist. De bomen moeten verdwijnen in verband met de aanleg van fietspaden en trottoirs.

De jongelui probeerden met behulp van een ladder in de bomen te klimmen, wat slechts vijf van hen lukte omdat de inmiddels gealarmeerde politie de ladder in beslag nam. Drie leden van de actiegroep werden aangehouden. Aan passerende automobilisten deelden de jongelui pamfletten uit, waarin zij zeggen dat Zeist reeds te veel groen heeft verloren aan de bouw van nieuwe woningen. De gemeente moet eerst mogelijke alternatieven bekijken voor zij met rooien begint, aldus de actiegroep. (ANP)

Handwritten: 20/10/71 Pagina 2

Zeistenaren de boom in

(Van onze Zeister redacteur)
ZEIST — De Torenjeugd heeft er een nieuwe actiegroep bij die luistert naar de naam „De boom in.” De jongelui, die van deze groep deel uitmaken hebben vanmorgen de daad bij het woord gevoegd en met behulp van een ladder bezit genomen van enkele van de groep eikebomen die op de nominatie staan om te verdwijnen in verband met de reconstructie van het tweede gedeelte van de Boulevard.

De Zeister politie heeft de ladder van de jongelui in beslag genomen, maar inmiddels waren

toen al vier bomen elk door een lid van de actiegroep „bezet,” die vandaag zouden worden geveld.

De actiegroep, die in haar activiteiten wordt gesteund door de Stichting Bomen, hoopt dat een onderhoud met de wethouder van openbare werken in Zeist ertoe zal kunnen leiden, dat de bomenrij op het gedeelte van de Boulevard tussen Lindenlaan en Geroplein kan worden gespaard.

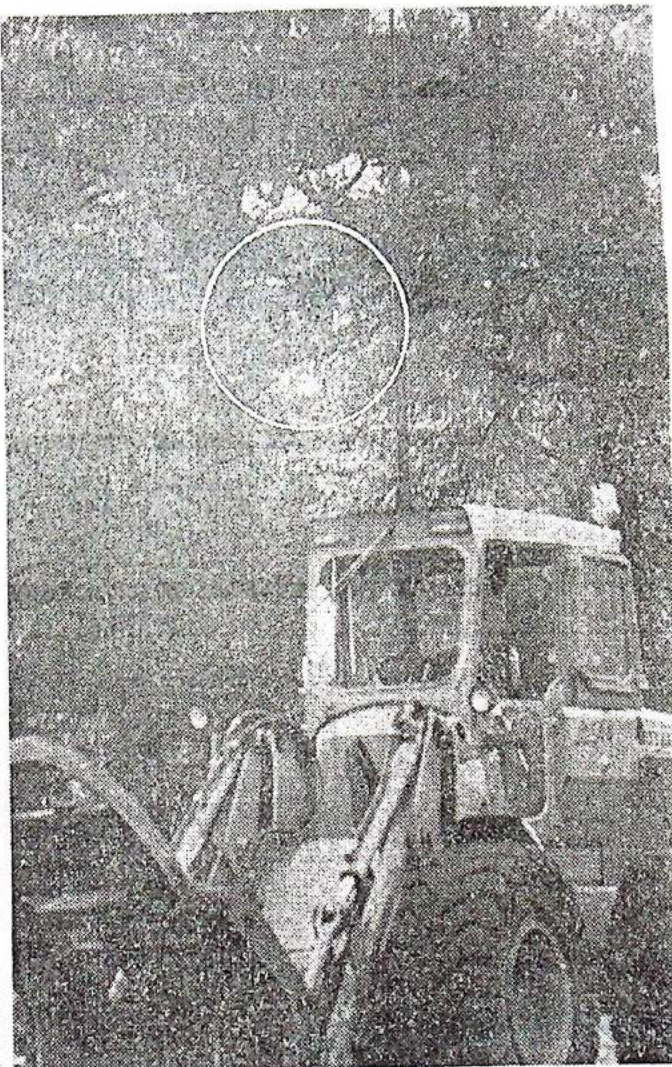
Vanmorgen om tien uur nam de politie 3 jongelui mee naar het politiebureau, waar procesverbaal werd opgemaakt wegens onordelijk gedrag op de openbare weg. Het rooien gaat normaal door.

RONDOM D

Actiegroep De Boom In Zeist wil meer groen

DEZE week is in Zeist de actiegroep De Boom In opgericht. Gisteren zijn een veertigtal leden van de actiegroep begonnen met de eerste activiteit bij het rooien van de bomen op de Boulevard. De actiegroep is er een beetje laat achtergekomen dat de gemeente plannen heeft de zestig bomen langs de Boulevard voor de reconstructie van de weg te rooien. Nadat het eerste gedeelte maandag al was gerooid, hebben de jongeren de nog niet gesneuvelde bomen dinsdagmorgen vroeg „bezet”. „Ik geloof niet dat wij de bomen langs de Boulevard nog kunnen redden,” aldus Bert Terpstra van de actiegroep. „In ieder geval hebben wij met deze actie aangetoond dat het beleid van de gemeente op de groenvoorziening in Zeist nogal soepel is. Volgens de actiegroep was het niet nodig dat de bomen gerooid werden. Zij vraagt zich af of er wel een duidelijke argumentatie voor het rooien is. „Toen de gemeenteraad het plan goedkeurde zijn er geen protesten geweest,” aldus de actiegroep. „Het rooien is nu al drie dagen uitgesteld, omdat de bewoners van de Boulevard hebben geklaagd. Natuurlijk wordt de Boulevard er ethisch gezien niet beter op. Afgezien van dat hebben de bomen een belangrijke functie bij het zuiveren van de lucht.”

De actiegroep zal nu zo spoedig mogelijk een bijeenkomst organiseren waarbij enkele deskundigen de functies van bomen in een stad zullen uiteenzetten. Een verslag van deze bespreking zal naar de gemeente worden gestuurd. „De groenvoorziening in Zeist loopt op deze manier gevaar,” aldus Bert Terpstra. „Wij willen het beleid van de gemeente ten aanzien van het rooien van bomen onder de loep nemen.”

DE actiegroep De Boom In heeft woensdagmorgen een aantal bomen langs De Boulevard in Zeist „bezet”, waarmee zij wilde voorkomen dat deze gerooid zouden worden. De actiegroep vindt dat de gemeente Zeist al te veel groen verloren heeft laten gaan. Er moeten eerst mogelijke alternatieven bekeken worden, aldus de actiegroep, voordat met rooien wordt begonnen.

verslag vergadering DE BOOM IN woensdag 20 oktober 1971.

1. algemeen: veel publiciteit gehad. leuke reacties publiek, gemeenteraads- lid Hansen: beter ten halve gekoerd dan ten hele gedomd. coördinatie: hopen de wel wat aan maar toch liep het goed. gemeenteraad leden bleken slecht geïnformeerd te zijn over deze kwestie. was beslissing 1½ jaar geleden. onduidelijkheid over de juiste argumenten: weg riederling, e.d. of verkeersveiligheid of ziekte bomen? dit was een begin van het aan de o. de stellingen van probleem: leefbaarheid prioriteit of verkeer e.d.? aandacht voor het zoeken naar alternatieve oplossingen. dit was het begin van een door met de strijd.
2. kosten: 2 thermosflessen kapot, touw etc. gekocht, stencils, telefoon: betaald uit kollekte onderling en giften. brommer ernst door politie vernield.
3. 7 processen-verbaal: politie zit erg in marg met de inderdaad inkonsekwen te handelingen door hen gepleegd. is nu bezig met gedogen onderzoek naar werkelijke toedracht. geen individuele p.v.e s maar een kollektief proces voordeel: waar ruchtbaarheid aan deze kwestie. voor ondersteuning in kost. en p.v. voor minder draagkrachtigen zal steunkomitee gevraagd worden. brief is gestuurd naar officier van justitie met uitleg van deze kwestie
4. rapport door trui, leon (+ andere bioloog) nely en rob. over functie bomen oude en nieuwe bomen, of deze bomen ziek waren. achtergronden milieuwabeleid. geschiedenis van kwestie boulevard: pieter becnink en verbroep leefbaarheid (olga en anneke). gaat naar gemeenteraad voor discussie en voor interview in de krant.
5. bedankbriefjes: voor behulpzamen boulevard: door nely en trui.
6. hoe maak je een draaiboek: gijs en loek maken draaiboek voor eventuele vol actie.
7. coördinatiegroep: paul, jan peter, cuncke, nely: verzorgt informatie van iedereen betrekking, publiciteit, bijeenkomsten vergadering voor acties, iedereen die belangrijke berichten heeft gelieve ze te brengen naar een van de leden van de groep. Nieuwste berichten betreffende bomenkapperij: er is hearing geweest over erf-lorentalaan met bomen: linden kappen voor parkstraven. bewoners zijn n.b. vóorkappen: "lindenruppen raken mijn auto vies, ze staan in de weg etc." plan: brief naar lorentalaan bewoners dat ze niet zo nonchalant mogen omspringen met bomen en dit ook publiceren in plaatselijke kranten. paul en jan peter nemen nog even voor nadere informatie contact op met Hansen (die is hier namelijk hard achteraan geweest). waterige weg: hier moeten ook bomen weg voor verkeer (wordt nog nader uitgezocht). er zijn 60 buurtbewoners al erg aktief rond deze kwestie. nadere informatie volgt voor eventueel actie.

Belangrijke namen en adressen: opdat ieder weet waar ie heen moet gemeente: hansen tel. 10866 zeist. Mevr. Kruyt (wethouder openbare werken). centrum miljeuzorg (voor informatie over andere miljeuacties en voor deskundigen): herengracht 50 amsterdam. pieter becnink en bert p/a taren (leefbaarheid). paul peters: ph. v. burgondielaan 210 zeist. jan peter van de lip. v. widdrechtlaan 31 zeist. tel. 10923. erik figee: fr. v. d. puttenlaan 15 zeist, tel. 15400. nely van holst, trui waalwijk, olga wortman en anneke broedveld: + nice steiner per adres allemaal hogeweg 10 zeist. cuncke tukker: diderichs laan 9 dribergen. leon k(?) griffensteijnselaan 22 zeist (bioloog). e. arnolds (rijnse bioloog): j. b. frisstraat 32 bunnik. gijs bijgeb: lommerlust zeist. fons rijckaer (miljeuwergroep de bilt): henr. v. erpweg 8 de bilt, tel. 030-760352. stichting "bomen" zeist: hebben we niet veel aanvoer van adressen van het pieter becnink tel. 03490-14006 of anders 16928 zeist. tot ziens . gaat door.

INHOUD:

Voorwoord

Strategie

over: Land- en Luchtmacht

Voorbereiding

Algemeen

De politic

Reglementen

Kreativiteit

Strijdlid

GEHEIM RAPPORT nr 1

doss. nr.
502-31X

"de boorn in"
groep
kreativiteit
voor de
boek

220771

strik
persoonlijk

16

Copyright: Pekias, 1979

Oorspronkelijke titel:

吳恩格公司

Ned. uitgave: G1 sloekboekcompagny

Voorwoord

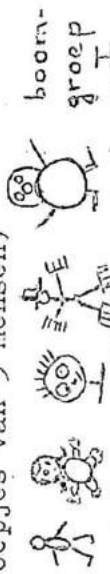

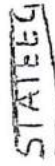
De samenstelling van dit boekje moet de lezer het idee geven dat dit werkje een draaiboekje is in de ruimste zin des woords. Dit draaiboekje zal gaan over een imaginaire straat (die dus niet bestaat) waar bomen gekapt worden en over de manier waarop men daartegen kan optreden. Een en ander werd overgenomen uit een uitvoerig foliant die wij meebrachten van onze China-reis. In een volgend deel zullen wij andere aspecten van het aktie voeren belichten. Dit deel is getiteld: HET KODE BOEKJE VOOR BOORLIJVEN.

Voorzich van ~~...~~ suggesties, wenken enz., Samengesteld en gebundeld tot één nuttig handboekje.

Kortom, een boekje om altijd bij je te hebben.

Zeist okt. 1971, Loek, Gijs.

STRATEGIE

1. Men deelt de bomen in groepjes in (bv. van drie bomen)
2. Zo doet men ook met de mensen (groepjes van 5 mensen)
3. Maar ieder van dit groepje heeft een verschillende taak.
4. En vormt met de mensen uit de andere groepjes met diezelfde taakveen groep

1 + 1 + 1 + 1 + 1 = taakgroep 1

Zo is iedereen lid van twee groepjes. Dit heet TAAKVERDELING.

4
over: Land- en luchtmacht.

De taakgroepen zijn in 2 hoofdgroepen in te delen; A) de LANDMAGT

B) de LUCHTMAGT

Tot de landmacht behoren de publisiteit agent en de coördinator (1 en 2) Zij bewegen zich voort over de grond. Zij zorgen voor:

1. Voorlichting v.d. pers (+ inschakelen, ook van radio, t.v., weekbladen enz.)
2. Verspreiden van stencils en het attenderen van mensen op allerlei mogelijke manieren.
3. Het afleiden en controleren van agenten. (uitvinden wat ie van plan is)
4. Het bevoorraden van de boomapen.
5. Kontakt onderhouden onderling voor coördinatie en frontverming.
6. Het doorgeven van eventuele nieuwe instukties

7. En nog een hele hoop veel meer.

Tot de luchtmacht behoren de technicus de deskundige, de strateeg. Zij hebben vooral een voorbereidende taak. Bij de uitvoering zorgen zij voor:

1. Het luidruchtig van hun aanwezigheid blijkt geven, terwijl zij in de boom zitten
2. het ophangen van spandoeken
3. het maken van comfort in de boom
4. het maken van touwladders
5. de deskundige studeert verder
6. hij heeft pen en papier bij zich en geeft af en toe resultaten uit
7. de strateeg maakt situatieschetsen en FOTO'S en geeft aanwijzingen
8. Men vermaakt zich kostelijk.

NB. Voor onoplettende lezertjes: Een boomgroep bestaat dus uit: 1 pers- agent, 1 coördinator, 1 technicus, 1 deskundige en 1 strateeg. (8 eskader)

VOORBEREIDING.

Men vergadert veel en regelmatig. Nu eens met zijn boomgroepje, dan weer met zijn taakgroepje.

Dingen die moeten gebeuren:

Achtergronden uitzoeken

Deskundigen inschakelen

Mensen attenderen; vragen stellen

Materiaal en gereedschap aandragen

Alle mogelijke publiciteitsorganen werken

Een actieplan opstellen

Omgeving verkennen

Politie-activiteiten bespionneren

Guerrilla-literatuur lezen

Marx bestuderen en vooral onze grote

VOORZITTER MAC TSE TUNG

Dit boekje meenemen

Timmeren en schilderen

Overal op letten en aan denken

Na afloop evalueren (=herkauwen)

ALGEMEEN.

Zonder een goede teameest (advinderswoord) heeft het geen zin om aktie te voeren. Iedereen moet van elkaar op aan kunnen. Als er iemand aanghouden wordt laet je dan ook aanhouden. Met de hele groep tegelijk. Iedereen moet goed het doel van de aktie voor ogen houden. Niet met één mond vol tanden staan, want ook dit schaadt de aktie, Help elkaar waar nodig. Laat de boomcap niet voor aap in de boom zitten. Verzorg hem met liefde, want hij is de wortel van de hele aktie. De Pers en de Koördinatie vormen een belangrijke voortstuwende kracht. Die kracht moet ijzersterk en solide zijn.

Trek vooral de aandacht van voorbijgangers, want ook zij vormen een belangrijk deel van de aktie. Loeds ze onder de boom en zodat het helemaal een onmogelijkheid word een boom te kappen.

Dit hele draaiboek staat trouwens ter diskussie.

KREATIVITEIT

Het is voor elke uitvoering van elke
 aktie belangrijk om kreatief te zijn.
 Om dit te oefenen de volgende opgaven:
 Ten eerste: Zet zelf dit boekje in el-
 kaar (je mag een schaar gebruiken)
 Ten Tweede: Maak een liedje op een be-
 kende wijs (zoals op de volgende blad-
 zijde)
 Ten Derde: Teken een boom. Voorbeeld:

NIET
 OVERTREKKEN!

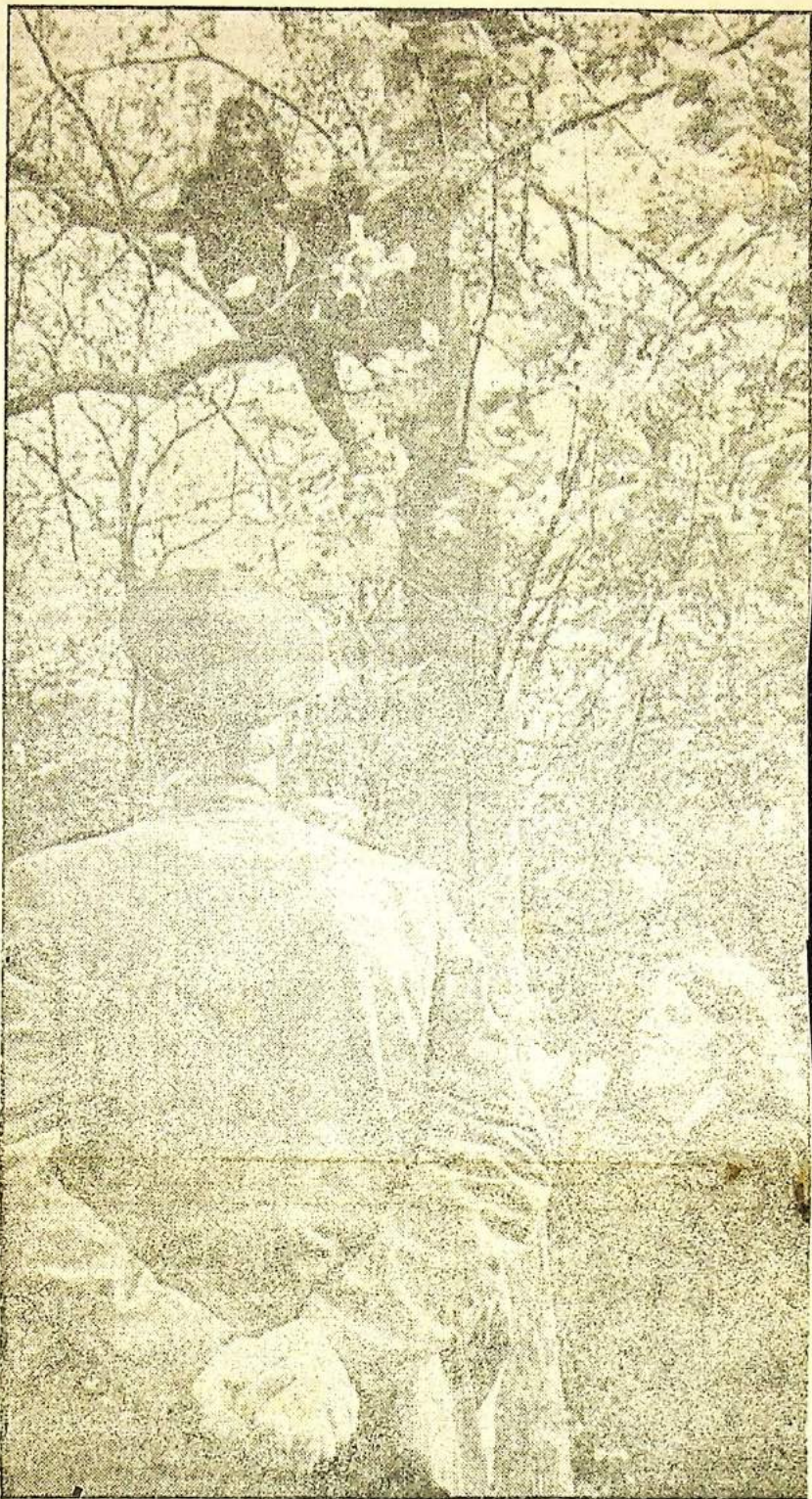
Verder moet men eenvoudige gereedschap-
 pen kunnen gebruiken, zelf initiatieven
 kunnen nemen en goed kunnen nadenken.
 Niet te gevoelsmatig reageren.
 Houdt altijd het geheel in de gaten,
 let op de kleuren, de compositie, de
 melodie, voorstellingen, de...

11.
STRIJDLIED.

Héjôh, ze halen je naar onder
 Héjôh, ze halen je naar benêc
 D'over Zeist regerende fascistien
 Willen met de vooruitgang mee
 Of er tien of honderd bommen vallen
 Interessceert hun geen ene zier
 Totdat er enkel nog maar asfalt
 En geen stuk natuur meer is
 Mensen hoort naar dit strijdlid
 Hcud op met Uw geweld
 Want ons leven is ons dierbearder
 Dan kapitaal of geld.

Vrij naar de Interna-
 tionale.

ACTIE DE BOOM IN

Jongeren weerhouden rooipartij

(Van onze correspondent)

ZEIST, 21 okt. — Ongeveer veertig jongeren uit Zeist hebben woensdag actie gevoerd tegen het rooien van een aantal Amerikaanse eiken langs de Boulevard in Zeist. Vanaf zeven uur 's morgens werden ruim tien bomen „bezet” door iemand die erin klom en er het grootste deel van de dag bleef zitten. Zeven jongelui werden geverbaliseerd wegens wanordelijk gedrag.

De gemeenteraad van Zeist heeft al in februari van het vorig jaar besloten om de Boulevard te reconstrueren. De voet- en fietspaden kregen een nieuw wegdek en er wordt ook een nieuwe riolering gelegd. De eerste helft van het werk is al begin dit jaar uitgevoerd. Het tweede gedeelte moest wegens geldgebrek uitgesteld worden.

Volgens het gemeentebestuur is

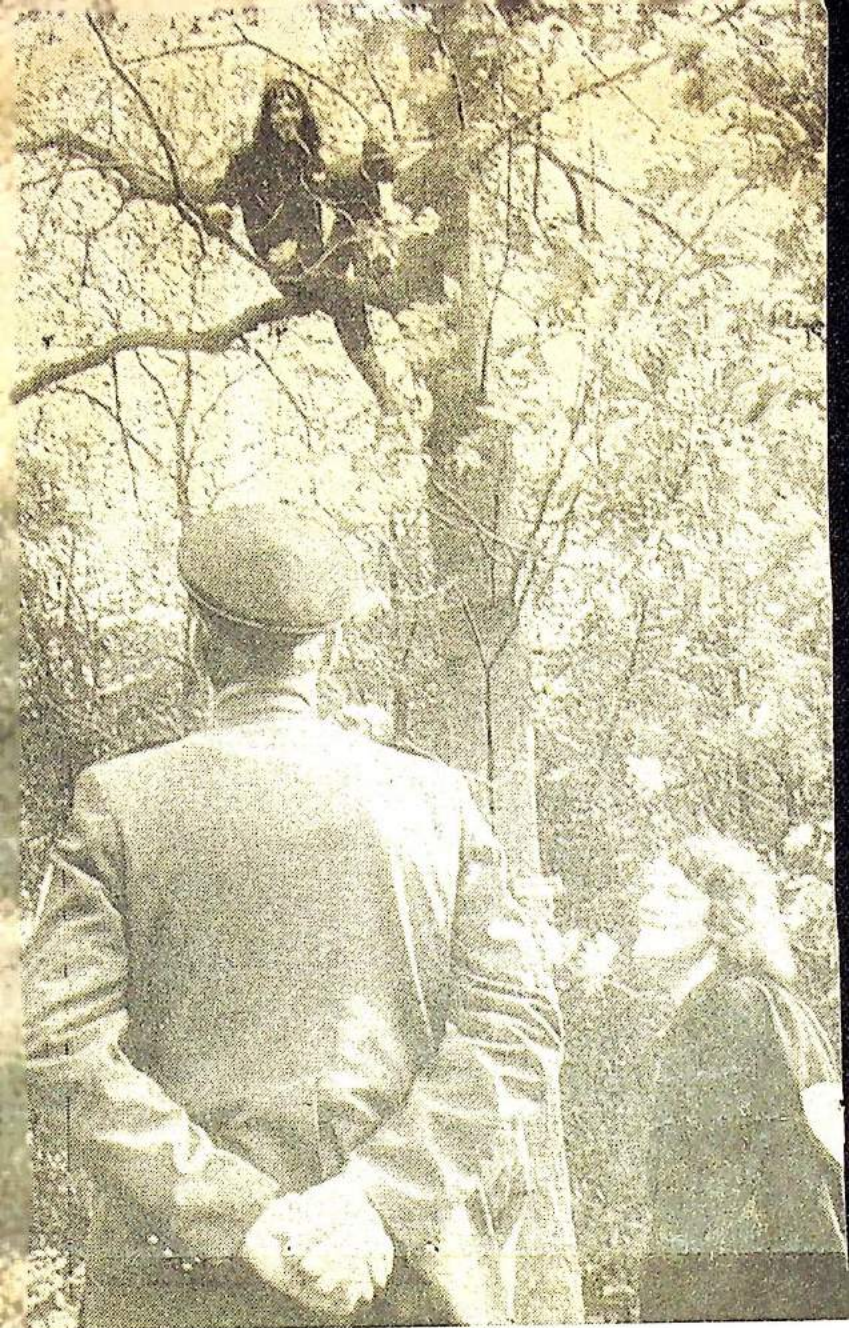
Een politiemann staat te kijken of een boombezetter na aanmaning soms naar beneden wil komen. Dat kost dan wel een proces-verbaal.

het nodig dat een aantal bomen langs de Boulevard verdwijnt. De meeste bomen waren door ziekte en lekke gasleidingen, aldus de gemeente, toch al in slechte staat en bovendien worden er in plaats van de eiken zilverlinden aangeplant. Volgens de jongeren, die opereerden onder de naam „actiegroep de boom in” is het aanplanten van nieuwe bomen op het eerste deel van de Boulevard een mislukking geworden. Een kwart van de zilverlinden is volgens hen nu al dood.

De Zeister wethouder van openbare werken, mevrouw Kruyt, had gistermorgen een gesprek met enkelleden van de actiegroep. Het door de jongeren gevraagde uitstel van een week om een andere oplossing te zoeken werd echter niet verleend.

Moelijkheden deden zich bij de actie niet voor. De politie nam in de loop van de dag elke bezetter die naar beneden kwam even mee naar het bureau voor een proces-verbaal. De jongeren kregen met hun actie veel sympathie van de bevolking.

Volkskrant 21/10/71

en politieman staat onder een van de eiken aan de Boulevard in eist, die door een jongen is 'bezet'.

Eiken voor de bijl ondanks protestactie

21-10-73 J.Kou

Van een onzer verslaggevers

ZEIST — Een met spoed uit de grond gestampt actiecomité van Zeister jongeren heeft gisteren tevergeefs getracht te voorkomen, dat zestig oude eiken aan de Zeister Boulevard werden gekapt. De bomen moesten voor de bijl in verband met de reconstructie van de Boulevard en de riolering.

Het actiecomité 'de boom in' ging zisteroetend toen de elektrische zaag in de eerste boom werd gezet, meteen to. tegenactie over. Een groep van dertig jongeren tussen de 17 en 25 jaar 'bezette' een aantal bomen om te voorkomen, dat ze zouden worden geveld. Gelijktijdig ging een deputatie van de actiegroep naar de Zeister wethoudster van openbare werken, mevrouw C. Kruyt-Verman om uitstel van het roeien te bepleiten, totdat deskundigen — met name de bekende boomchirurg Copijn uit Groenekan — een alternatief plan zou hebben ontworpen voor de Boulevard. Mevrouw Kruyt ging daar niet op in. Zij stelde dat de beslissing de Boulevard te verbeteren langs democratische weg genomen. Het zou de gemeente

teveel geld kosten de werkzaamheden uit te stellen. Verder bracht zij naar voren dat de meeste bomen niet gezond meer zijn. Ze zouden zijn aangeast door gaslekken en de inwerking van pek. De actiegroep stelde dat de bomen voor het merendeel kerngezond zijn.

Toen gistermiddag tegen half vijf de laatste bomenzitters naar beneden kwamen, stonden er langs de Boulevard nog twintig bomen. De bomen waarin jongeren zaten had men rustig laten staan.

PROCES VERBAAL

Tegen alle bezetters is proces verbaal opgemaakt wegens verstoring van de openbare orde. Sommige bezetters — die de strijd vroeg in de middag opgaven — moesten volgens de actiegroep ruim zes uur in het politiebureau wachten alvorens zij (met een bekeuring) naar huis mochten.

De actiegroep heeft voor vandaag afgezien van verdere 'bezettings'plannen.

*Actie tegen kappen
van oude bomen*

Eiken

in Zeist bezet

Van een onzer verslaggevers

ZEIST — De Actiegroep „De boom in” heeft gistermorgen zeven Amerikaanse eiken aan de Boulevard in Zeist bezet. Deze bomen moeten met nog zeventig andere plaatsmaken voor fietspaden en trottoirs.

De jeugdige activisten hadden nog meer bomen willen bezetten, maar de politie nam de ladder in beslag. Terwijl de bomenrooiers hun hakbijl in de niet bezette eiken sloegen keek de politie lijdzaam toe.

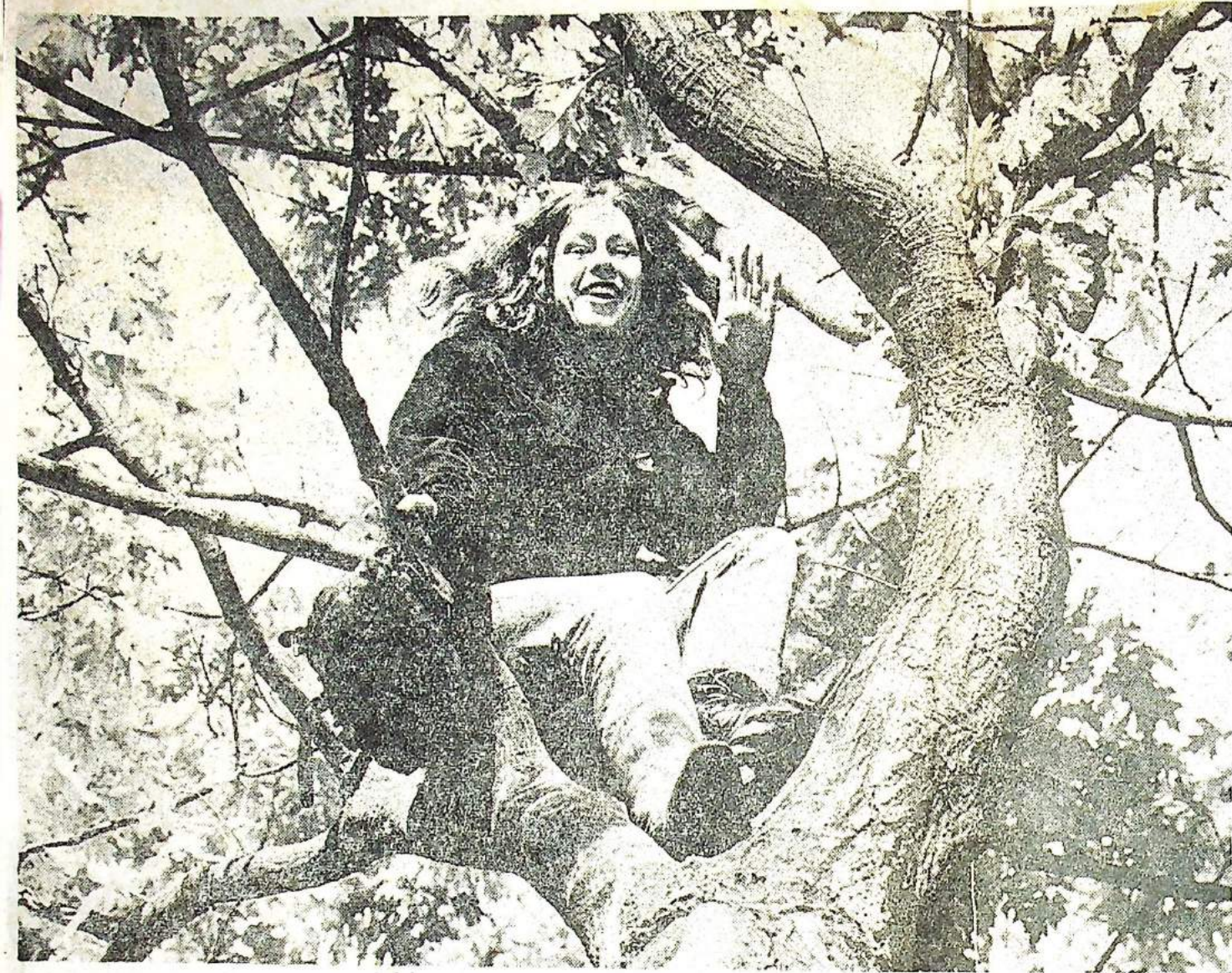
„Ze zitten ons voorlopig nog niet in de weg”, was haar mening. Wel hield zij zes jongelui bij hun aflossing aan om proces verbaal tegen hen op te maken wegens „onordelijk gedrag”.

ERWTENSOEP

De bezetters werden via touwen van mokken erwtensoep en gevulde koeken voorzien. Tegen het einde van de middag kwamen ze de bomen uit.

Een verzoek van het actiecomité aan de wethouder van openbare werken, mevrouw mr. S. M. Kruyt-Ferman, om uitstel van het kappen, werd afgewezen. Volgens de gemeente staan de oude Amerikaanse eiken toch op het punt om dood te gaan.

De te rooien bomen zullen volgend voorjaar door jonge aanplant worden vervangen.

Onder het motto „dan liever de boom in”, probeerde deze week een Zeister actiegroep te voorkomen, dat de bomen aan de Boulevard in hun woonplaats werden geroid.

De gemeenteraad had besloten, dat de bomen moesten wijken voor een autoweg, een deel van de gemeente dacht daar anders over, en protesteerde op de

ze ongebruikelijke manier. Helaas heeft de actie weinig succes gehad, ook de „bezette” bomen zijn nu verdwenen.

Gemeenteraadslid de heer Hammes is hier bijzonder ontstemd over, hij stelt: „Er is geen enkel argument aan te voeren om met het rooien van deze bomen door te gaan. Daarom is het goed

dat een dergelijke actie gevoerd wordt, de mensen worden nu ten minste eens met de neus op de feiten gedrukt.”

Organisator van de actie Jan van Daal heeft nog scherpere kritiek op de gemeente, hij zegt: „De gemeente heeft helemaal niet gereageerd op onze handtekening acties. Ook de advie-

zen van groenstrook-planologen hebben zij genegeerd. Mocht het de volgende keer weer mislukken, dan zullen wij tot hardere acties overgaan.”

De Zeister politie heeft alleen het strikt noodzakelijke gedaan om de orde te handhaven. Vier demonstranten werden naar het bureau overgebracht wegens „wanordelijk gedrag.”

Stadsblad vrijdag 22 okt. 1971
pag. 1.

Boom in, boom uit, boom weg

220 NT 7 M

De actie „de boom in” is zonder resultaat gebleven. De jongeren, die woensdagmorgen in alle vroegte een zestal bomen inklommen aan de Boulevard, om te voorkomen dat deze bomen in verband met het reconstructieplan gerooid zouden worden, hebben weliswaar veel opzien gebaard, maar het kappen is normaal doorgegaan. Ook een in al-

lerijl georganiseerd gesprek met de wethouder van openbare werken, mev. mr. S. M. Kruyt-Feriman, mocht niet meer baten. Aan het eind van de middag waren alle bomen weer onbezet en was de actie afgelopen. Tegen zeven jongeren is door de politie proces verbaal opgemaakt, wegens onordelijk gedrag.

24, 02 71

aan de officier van justitie
van de arrondissementsrechtbank
te Utrecht

Geachte Heer,

Bij een laatste poging om de bomen aan de Boulevard in Zeist van een trieste ondergang te redden, heeft zich een ad-hoc aktiekomité gevormd. Dit komité zag nog slechts één mogelijkheid: de bomen in, om op deze manier een levend obstakel te vormen tegen de gretige motorzagen. Bij deze aktie stonden de volgende overwegingen voorop. Ten eerste achtte het komité de voorlichting, die zowel aan de gemeenteraad als aan de omwonenden over deze zaak is verstrekt onvoldoende en gedeeltelijk misleidend. Over de gezondheidstoestand van de bomen is rapport uitgebracht; er zou gesteld zijn dat de meeste bomen ziek waren of kwijnend. Wij bestrijden dit; het merendeel van de bomen was in goede staat. Dit geldt met name voor de buitenste rij bomen, waaronder zich vele tientallen machtige en kerngezonde exemplaren bevonden. Ten tweede hebben wij de overtuiging dat financieel-ekonomiese overwegingen bij deze verwoestende bomenslaching een grote rol hebben gespeeld: motorzagen en bulldozers zijn goedkoper als voorzichtig uitgevoerde grondwerkzaamheden, die veel mankracht vergen en waarbij veel behouden had kunnen worden. Ten derde wijzen wij erop dat de beslissing tot het kappen van de bomen al genomen is door de vorige gemeenteraad. Sindsdien hebben vele inzichten zich gewijzigd en is men überhaupt ~~veel~~ enorm veel voorzichtiger geworden in zaken van natuurbehoud. Ten vierde hebben we gekonstateerd, dat minstens 1/4 van de nieuwe jonge bomen, die op het eerste stuk van de boulevard zijn aangeplant, niet zijn aangeslagen. Ten vijfde hebben de gezamenlijke werkgroepen milieuzorg van de regio Zeist wethouder Kruyt van Openbare Werken in een telegram verzocht om uitstel van een week om deskundigen de kans te geven de situatie alsnog te bekijken op alternatieve mogelijkheden, die zeker aanwezig zijn. Dit verzoek is door wethouder Kruyt naast zich neergelegd, ondanks het feit dat zij herhaalde malen heeft verzekerd dat een advies van de werkgroep milieuzorg voor haar zeer zwaar zou wegen en dat daar terdege rekening mee zou worden gehouden. Dit alles vormde voor het comité de aanleiding om tot aktie over te gaan. Deze aktie van de groep "de boom in" heeft tot gevolg gehad dat er ong. 10 jongeren van deze aktiegroep een proces-verbaal hebben gekregen.

VORMINGSCENTRUM 1 DE TOREN

Torenlaan 8 Zeist. Telefoon 03404-1 69 28

Aangezien het geenzins in de bedoeling lag van van dez aktiegroep om een konfrontatie met de politie aan te gaan, dachten wij dat de genomen beslissing van de politie om de boombezitters te arresteren ten onrechte genomen is.

Daar de werkzaamheden van het betrokken aannemersbedrijf normaal doorgang konden vinden, werd hiermee bewezen dat niemans iets in de weg is gelegd.

Verder lijkt het ons verstandig, er ook op te wijzen, dat de jongeren, die geverbaliseerd zijn deels vrijwillig ingestemd hebben om uit "hun" bomen te komen, nadat enige leden van het politiekorps hun ^{Zeist} hadden voorgespiegeld, dat zij beslist vrijuit zouden gaan.

Met deze valse voorlichting (verkeerde voorlichting kan men hier niet meer van spreken!) is niemand van de Zeister bevolking gediend.

Wij verzoeken de officier van justitie dit alles in overweging te nemen bij de beoordeling of al dan niet een vervolging zal worden ingesteld.

De nu opgemaakte processen-verbaal komen in een des te schrijnender daglicht te staan, als men in overweging neemt, dat degenen die op zeker moment gevolg gaven aan de sommatie van de politie om uit de bomen te komen, ondanks beloften van het tegendeel toch gearresteerd werden, terwijl zij, die ~~xxxxxxxgxxxx~~ geen gehoor gaven, uiteindelijk vrijuit konden gaan.

Om al deze redenen dringen wij er bij u opaan om de processen-verbaal, die zijn opgemaakt ongedaan te maken, zodat er een einde wordt gemaakt aan de nu gegroeide situatie, dat op volstrekt willekeurige wijze een aantal boombezitters wél zijn geverbaliseerd en een aantal anderen, die het zelfde feit hebben begaan niet.

28047 71

RAPPORT OVER DE RECONSTRUCTIE MOGELIJKHEDEN VAN DE

BOULEVARD

EN DE GEVAREN VOOR HET LEEFKLIMAAT DIE EEN RECONSTRUCTIE

KAN INHOUDEN.

OPGESTELD DOOR DE WERKGROEP "DE BOOM IN".

INHOUD: Inleiding.

Reconstructie van de Boulevard.

Bomen.

Negatieve invloeden.

Verlies van vegetatie binnen de gemeente Zeist.

Alternatieven.

Financiën.

Nabeschouwing.

Samenvatting.

Literatuur.

INLEIDING.

De directe aanleiding tot het voeren van de actie "de boom in" en het schrijven van dit rapport is de onverantwoordelijke wijze waarop een oud reconstructieplan voor de Boulevard door de gemeente ten uitvoer wordt gebracht. De samenstellers van het rapport plaatsen een vraagteken achter het inzicht van b en w in de problematiek van het milieubeheer. Zij zijn van mening, dat dit college aan milieubescherming de hoogste prioriteit dient te geven.

Juist de bekendheid met de gevolgen voor de natuur bij uitbreiding van woongebieden, aanleg van nieuwe (rijks)wegen en de reconstructie van bestaande trajecten moet ons inziens stimulerend zijn voor het zoeken naar alternatieve oplossingen.

Wij vinden, dat een college haar verantwoordelijkheid niet alleen bewust moet worden op het moment dat het om duidelijke natuurgebieden, levensgemeenschappen of oecosystemen gaat, maar reeds veel eerder.

Het leefklimaat in Zeist wordt naast de bossen en velden mede bepaald door tuinen, parken en lanen. Bescherming van dit leefklimaat impliceert dus bescherming van alle componenten. Het zijn nu de lanen, die op dit moment de meeste aandacht vragen, omdat de reconstructie plannen geen rekening houden met de aanwezigheid van honderden, tientallen jaren oude bomen als de Amerikaanse eik (*Quercus rubra*) de Hollandse Linde (*Tilia europaea*), de plataan (*Platanus acerifolia*) en de berk (*Betula verrucosa*). In tegenstelling tot wat men verwacht zijn het nu geen factoren als ziekte of ouderdom die een rol spelen bij de vernietiging van deze bomen, doch het verkeer leggen van prioriteiten op grond van een gebrekkige informatie; maar met een uitwerking die voor de natuur veel schadelijker blijkt te zijn.

Nu zijn de hierboven genoemde boomsoorten geen zeldzaamheden in Zeist. Maar wij stellen ons op het standpunt, dat curiositeiten zichzelf vordedigen. Een "stoere" eik op de hoek of een "mooie" beuk op een pleintje wordt met genoeg sympathie omringd om te kunnen blijven staan. Onze actie is primair gericht op die vegetatie, die gisteren nog belangrijk was, maar vandaag ineens een sta-in-d.-weg betekent en op 'n achteloze manier gesloopt moet worden. Om deze handelwijze te rechtvaardigen worden op de stammen de etiketten "aangetast", "ziek"

en "aan verkrotting toe" geprikt. Op bomen, die in de rest van ons land gewoon gezond worden genoemd.

Het gaat de werkgroep dus niet om het beschermen van curiositeiten, noch om het handhaven van esthetisch verantwoorde toestanden. Wij zijn zelfs huiverig voor strak gespannen grasgazons (prototype van steriele monocultuur) en voor ons behoeven de bomen niet in het gelid te springen. Als er in een laan naast de linde een eik of berk voorkomt is dat echt geen disharmonie.

Nu kan een reconstructie op zijn plaats zijn -- ook al is het in het belang van een relatief kleine groep mensen -- deze dient echter geen onvervangbare schade toe te brengen aan het algemeen belang van een gezond milieu. Hier hadden duidelijk andere plannen ontworpen kunnen worden, die binnen een zelfde kostenbegroting realiseerbaar waren geweest. We komen er verderop in het rapport op terug (alternatieven).

De werkgroep is bij de bestudering niet uitgegaan van het standpunt de milieubescherming te willen inpassen in het straatje van welke maatschappij visie dan ook en wijzen van te voren een bepaald soort discussie van de hand.

Nu gemaakte fouten (hetzij door de betrokken instanties hetzij door gezagdragers tijdens hun korte ambperiode) komen om de 12 uur in het volle daglicht gedurende vele tientallen jaren.

RECONSTRUCTIE van de Boulevard.

Bij de reconstructie van de Boulevard wordt het accent van de werkzaamheden gelegd op het aanleggen van riolering en het vernieuwen van diverse leidingen en niet zózeer op het verbeteren van de verkeerssituatie, want die liet toch nauwelijks iets te wensen over. Wel wordt het wegdek gecorrigeerd, maar de breedte van de rijbanen blijft nagenoeg ongewijzigd.

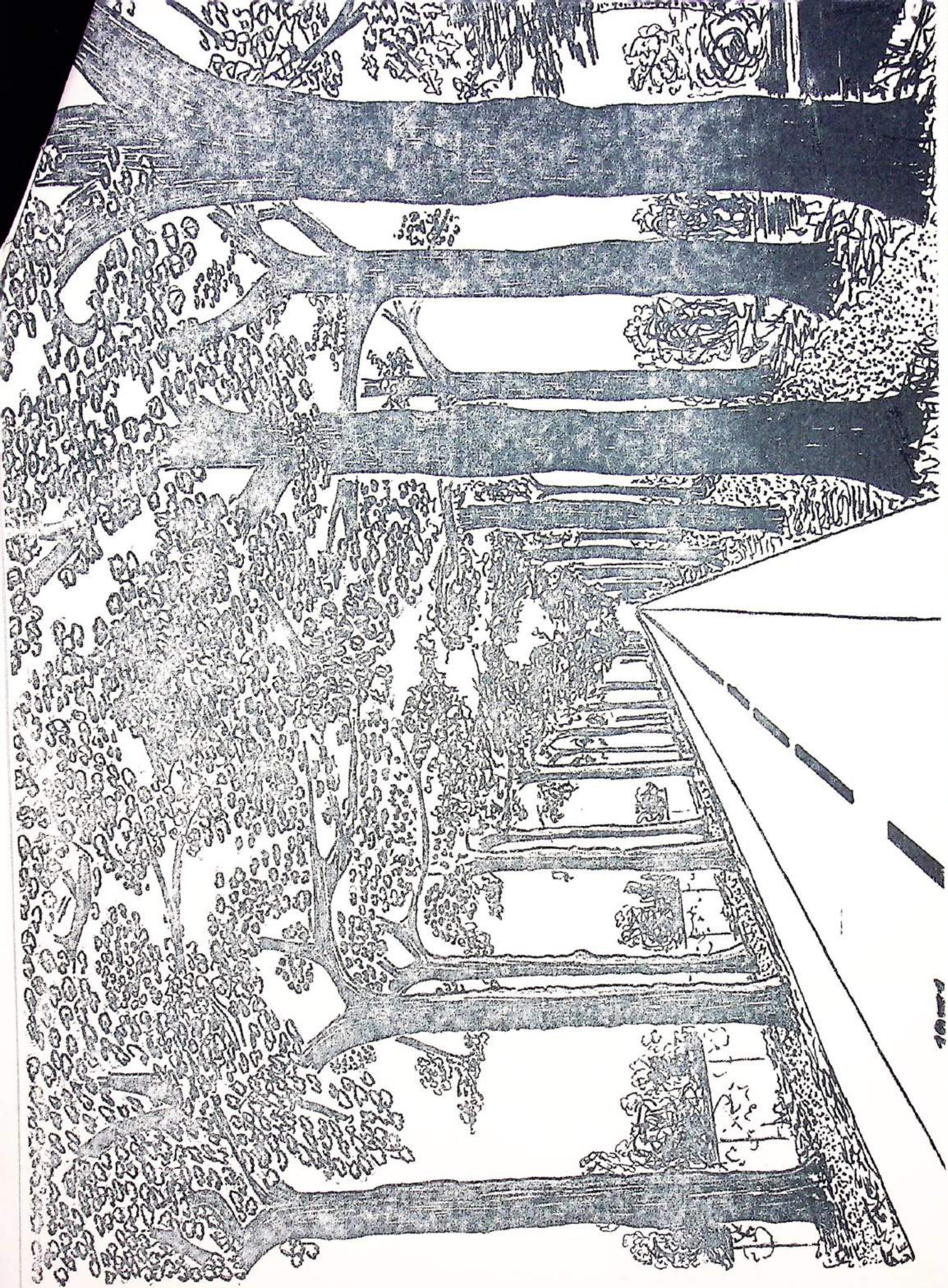
In de oude toestand zagen we een 2-baansweg met 2 rijstroken met aan weerszijden een fietspad gescheiden van de rijbaan door een + 10 cm brede witte band, vervolgens de eerste (binnenste) bomenrij op een strook onverharde grond, een voetpad van grint en de tweede (buitenste) bomenrij op nog geen meter van de tuinhokken.

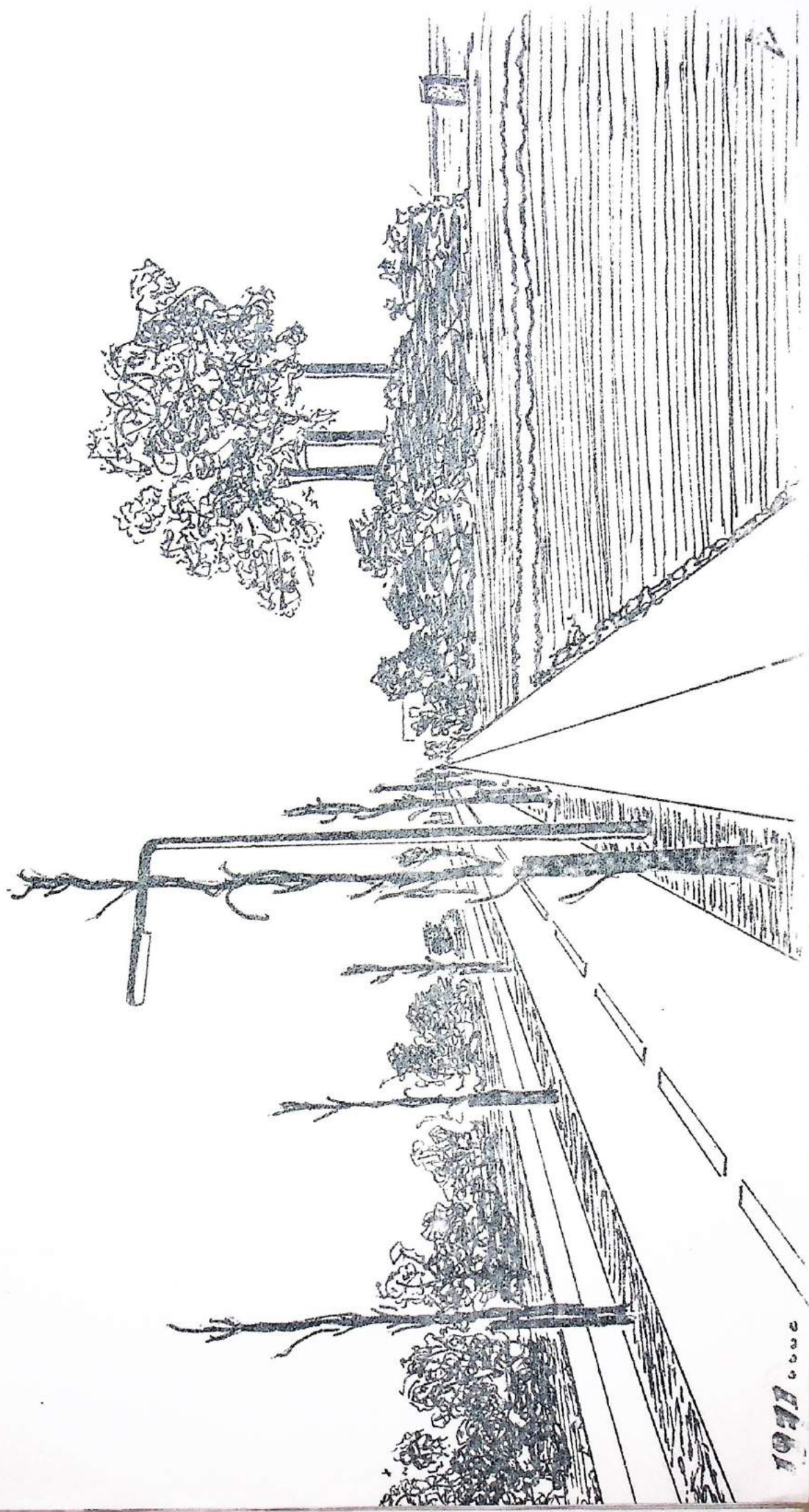
De nieuwe situatie laat weer een 2-baansweg met 2 rijstroken zien, vervolgens een ruim 1 m brede tussenberm met ingezaaid gras en een jonge aanplant van de zilverlinde (*Tilia tomentosa*). Hieraan parallel loopt het fietspad met daarnaast een voetpad van tegels vlak langs de hekken van de tuinen. De as van het wegdek is weer de symmetrielijns; links en rechts van die lijn zien we het zelfde.

Gaan we nu de beide situaties vergelijken, hetgeen iedereen ook na het verschijnen van dit rapport nog kan doen, dan kunnen we de volgende verschillen noteren:

1. Inplaats van voetpaden van grint tussen de binnenste en buitenste rij bomen komt er nu een tegelpad langs de hekken. Voetpaden lagen er dus al, zodat er in de gewijzigde situatie niets is bij gekomen.
2. De fietspaden liggen nu gescheiden van de rijstroken dankzij een ruim 1 m brede tussenberm, zodat zij nu alleen gebruikt kunnen worden door fietsers en brommers. De mogelijkheid de rijbaan met ± 3 m te verbreden in geval van opstopping of plotseling uitwijken in noodgevallen is komen te vervallen. Deze nevenfunctie van de fietspaden is bij de reconstructie geëlimineerd evenals de volgende.
3. Het ontbreken van parkeergelegenheid is nu niet voor iedereen een manko, maar wel voor leveranciers en automobilisten die een passant willen aanspreken, iets willen bewonderen of gewoon met pech komen te staan. Gebruikmakend van fiets- en voetpaden kon het obstakel in het verleden van de rijbaan worden gemanoeuvred.
4. De rijbaan (2 rijstroken) is niet verbreed, maar wel duidelijk verbeterd. Het wegprofiel is vlak integenstelling tot de toestand van vroeger (voor de reconstructie). Ook het uitzicht is beter geworden, want bij het station kunnen we nu zonder moeite de Gero fabriek fixeren en visa versa (hoelang hebben we dáár wel niet op gewacht!).

De 4 verschillen geven weer, dat er wel wat veranderd is, of er nu vanuit verkeerstechnisch oogpunt gezien ook veel verbeterd is zal de praktijk moeten uitwijzen. Maar ondertussen heeft het ons wel het een en ander gekost. En dan doelen we niet op de sommen gouds, want dat hoort er nu eenmaal bij, maar wel op het verwijderen van een paar

honderd volwassen bomen en dat is iets dat er nu niet bij hoeft te horen. (zie alternatieven)

BOMEN.

De waarde van een boom is ondanks ons economisch inzicht moeilijk in concrete cijfers uit te drukken. Het noemen van bedragen als 1000 of 10.000 gulden heeft in dit verband geen enkel nut, want iedereen voelt dat het niets duidelijker maakt; alleen het feit, dat we bij de waardebepaling uit moeten gaan van andere normen.

Dát zo "iets" waard zijn zullen echter steeds minder mensen ontkennen. Langzaam dringt het bewustzijn tot velen door, dat er een innige relatie bestaat tussen de verschillende levensvormen op aarde inclusief de mens, en dat bedreiging van de één een bedreiging van de ander inhoudt.

De oorzaak van die bewustwording moet niet zozeer gezocht worden in het meer bestuderen van die problematiek alswel in de confrontatie met het ongelimiteerd slopen van die natuur en het ijler maken van ons leefklimaat. Niet alleen binnen de eigen gemeente, maar zelfs binnen de eigen wijk.

Het verdwijnen van grote stukken vegetatie bepaalt mede de waarde van het overgeblevene. Kan dat overgeblevene voor de buitenwijken voornamelijk nog bos of rudimenten van bos betekenen, voor de bebouwde kom onvat dat niet meer dan hier en daar een park of lanen met bomen. Met de aanzienlijke bijdrage, die het particulier bezit levert heeft een gemeente geen rekening te houden en moet als een gelukkige bijkomstigheid gezien worden. (zie nabeschuiving) Vervolgens kan een laan met bomen voor iemand met een tuin een andere waarde hebben, dan iemand zonder tuin. En die laatste categorie Zeisternaren wordt steeds groter.

De gunstige invloeden (psychiatrische klinieken) die van bomen uitgaan worden in toenemende mate onderkend. Aan bomen kun je zien of er wind staat en met welke kracht. Doormiddel van bomen kan men waarnemen of het regent, en als het regent kun je er gedurende een bepaalde tijd van het jaar onder schuilen. Dit laatste is wel leuk, maar het directe belang van bomen zien we in de volgende punten weergegeven.

Hoe groter de boom, d.w.z. hoe meer bladoppervlak, des te groter is zijn vermogen tot het opnemen van het voor ons onbruikbare en als afvalstof vrijgekomen kooldioxyde en de afgifte van zuurstof. Een productie, die niet alleen voor Zeist maar ook voor haar wijde omgeving (Utrecht) van belang is.

- Grote bomen (groot bladoppervlak) hebben een grote capaciteit tot het vasthouden van lichtverontreinigende stofdeeltjes. Een volwassen beuk presteert in dit verband net zo veel als 200 jong aangeplante middelgrote bomen.
- een groot bladoppervlak helpt mee de luchtvochtigheid te reguleren.
- grote bomen hebben een groot vermogen geluid (lawaai) te dempen.
- bomen van formaat zijn beter in staat de windkracht te breken en zo bij te dragen tot een aangename weer. Dit zal op de Boulevard met zijn RNO - ZZW ligging duidelijk merkbaar worden.
- grote bomen vormen een schakel tussen de terreinen links en rechts van de weg, waardoor de isolerende werking van een verkeersweg gereduceerd wordt.
- de grote eiken op de Boulevard waren vertegenwoordigers van een bestype, dat juist zo kenmerkend is voor de omgeving van Zeist. Resten daarvan zijn in de omgeving van de Boulevard te vinden op de ruderaire terreinen bij de RDM en het fietspad naar het 2° Christelijk Lyceum.
- grote bomen hebben hun wortelstelsel opgebouwd en kunnen negatieve invloeden beter verwerken.

Hoe jonger de bomen des te kleiner het nut is, dat zij voor de mensen hebben.

- Bij jonge bomen - in de zin van jonge aanplant - kunnen we nog niet over capaciteiten spreken. Wie dit nader toegelicht wil zien moet maar eens een kijkje op de Boulevard gaan nemen.
- jonge aanplant maakt een grote kans de overplanting niet te overleven (Boulevard ± 25%).
- jonge aanplant eist veel nazorg.
- jonge aanplant is nog nauwelijks opgewassen tegen negatieve invloeden.
- de helft van de jonge bomen moeten later bij het uitdunnen toch weer sneuvelen. Een overbodige uitgave dus?
- een jonge aanplant is een typisch beeld voor nieuwbouwwijken. Het karakter van de wijk gaat op die manier verloren.

Een vergelijking tussen oude (grote) bomen en jonge bomen lijkt ons hier overbodig. Wel wilden wij nog opmerken, dat een gemeente die het argument hanteert voor iedere omgehakte boom een nieuwe te planten (ter plaatse of elders) aantoonde geen idee van vegetatiekunde te hebben of onvoldoende geïnformeerd wordt. Herstel van de oorspronkelijke situatie vraagt tientallen jaren, d.w.z. de gehele jeugd van kinderen of de gehele oude dag van gepensioneerden. Want voor dit interval kan de gemeente geen oplossing geven. Van de natuur kunnen we - dat kan men om zich heen zien - geen hoog tempo verwachten; die heeft tijd nodig. Daarom, omdat er geen oplossing geboden kan worden moet men voorzichtig zijn in het nemen van beslissingen, want men kan er nu eenmaal niet op terugkomen. En dat ontgaat vele politici!

NEGATIEVE INVLOEDEN.

In het voorgaande is al enige malen gesproken over negatieve invloeden. Onder die negatieve invloeden verstaan we de verschillende oorzaken, die bodem, water en lucht verontreinigen en die op hun beurt het evenwicht van de biosfeer verstoren. Oorzaken, die vnl. gezocht moeten worden bij de industrie en het verkeer. De schade die het verkeer indirect aan mens en dier toebrengt laten we buiten beschouwing wel wordt de invloed ervan op het plantenleven bekeken.

Ethyleen.

Ethyleen is een giftig auto uitlaatgas. Inwerking van dit gas op planten doet beschadigingen ontstaan. Ethyleen komt nl. normaal in zeer lage concentraties in de plant voor, waar het in de functie van plantenhormoon verschillende fysiologische processen regelt en als verouderingshormoon optreedt. Hoge concentraties kunnen bij deze processen als stimuli fungeren.

Stikstofoxyde.

Dit is weer een uitlaatgas. Onder invloed van het zonlicht kan hieruit stikstofdioxyde gevormd worden. Samen met zwaveldioxyde kunnen zij bij planten groei- en productievervalsing veroorzaken. De uitlaatgassen functioneren vaak als hormonen of als hormoonremmers in stofwisselingsystemen van de plant.

Fotochemische verontreiniging.

Ultra-violette stralen kunnen uit de uitlaatgassen (onverzadigde koolwaterstoffen) ozon vrijmaken en peroxyacetylnitraat. Deze stoffen blijven bij weinig wind boven een weg en het aangrenzend gebied hangen (de blauwe waas boven autosnelwegen). Ozon is een oxydatie-middel en werkt o.a. in op gras.

Olie.

Regen spoelt de olichoudende bestanddelen door het verkeer achtergelaten van de weg. Experimenten aan Duitse autobahnen hebben aangetoond dat $\pm 50\%$ door het verkeer over de omgeving wordt versproeid en 50% door een afvloeiingssysteem kan worden opgevangen. Volgens berekeningen daar werd per 1 m^2 wegoppervlak per mm neerslaghoogte $22,5 \text{ mg}$ olie opgevangen. Bij een wegdek van 8 m breed en een neerslag van 800 mm per jaar betekent dit per km autosnelweg:

$8 \times 1000 \times 800 \times 22,5 \text{ mg} = 144 \text{ kg}$ olie. Hiervan weet de riolering 72 kg af te voeren zodat er 72 kg overblijft.

Nu is dit bovenstaande voorbeeld bedoeld ter gedachtenbepaling en kan niet van toepassing zijn op de Boulevard. Immers de Boulevard is geen autosnelweg, het aantal passerende auto's per tijdseenheid ligt lager en ook de snelheid is niet zo hoog (versproeiing). Per jaar dus geen 144 kg olie maar ongeveer 20 kg met geen $22,5 \text{ mg}$ per m^2 maar $\pm 3,1 \text{ mg}$. Aangezien olie echter langzaam of niet afgebroken wordt en er elk jaar minstens een zelfde hoeveelheid bijkomt is het een verontreinigingsproces waarvan de uitwerking op de bodemgesteldheid per jaar toeneemt.

Riolering kan ook t.a. hiervan uitstakend werk verrichten.

Zoutschade.

Wegenzout (natriumchloryde, calciumchloryde is te duur) wordt 1° preventief gebruikt bij zware sneeuwval en een sterk onderkoelde rijbaan en 2° na zware sneeuwval als preventief strooien onvoldoende effect resulteert. In Nederland gebruikt men 40 à 60 gr. zout per m^2 wegoppervlak gemeng met zand.

Voor een 1 km lange en 8 m brede weg (bv. de Boulevard) is dit per keer strooien: $8 \times 1000 \times 40 \text{ gr} = 320 \text{ kg}$ zout. Riolering zou hiervan ongeveer 75% kunnen afvoeren. Daar waar geen riolering ligt komt dit zout in hoge concentraties naast de weg en wordt in het

grondwater opgenomen. De osmotische waarde van het grondwater wordt groter en daaruit vloeit voort dat de zuigkracht van dit grondwater groter wordt. D.w.z. dat bij ongunstige verhouding de boomwortels deze zuigkracht niet meer kunnen overwinnen. Hierdoor kan geen water naar worden opgenomen en sterft de boom.

De zojuist genoemde veroorzakers van storingen in stofwisselingsprocessen binnen de plant zijn de meest bekende. De veronderstelling dat bandenslijpsel de meest kwaadaardige bedreiging vormt is door de werkgroep nog niet op zijn juiste waarde onderzocht.

We wilden alleen maar aantonen dat de boom het al moeilijk genoeg heeft, hem weghalen is geen oplossing, maar we moeten hem laten staan en trachten het leven weer zo "aangenaam" mogelijk voor hem maken.

VERLIES VAN VEGETATIE BINNEN DE GEMEENTE ZEIST.

Natuurlijk kunnen we niet alle bomen handhaven. Er zullen er noemenswaardig moeten verdwijnen om ruimte te bieden voor het bouwen van woningen en het aanleggen van wegen of omdat de verkeersveiligheid dit ter plaatse eist. Dan maakt vegetatie plaats voor het treffen van voorzieningen in het belang van ingezetenen.

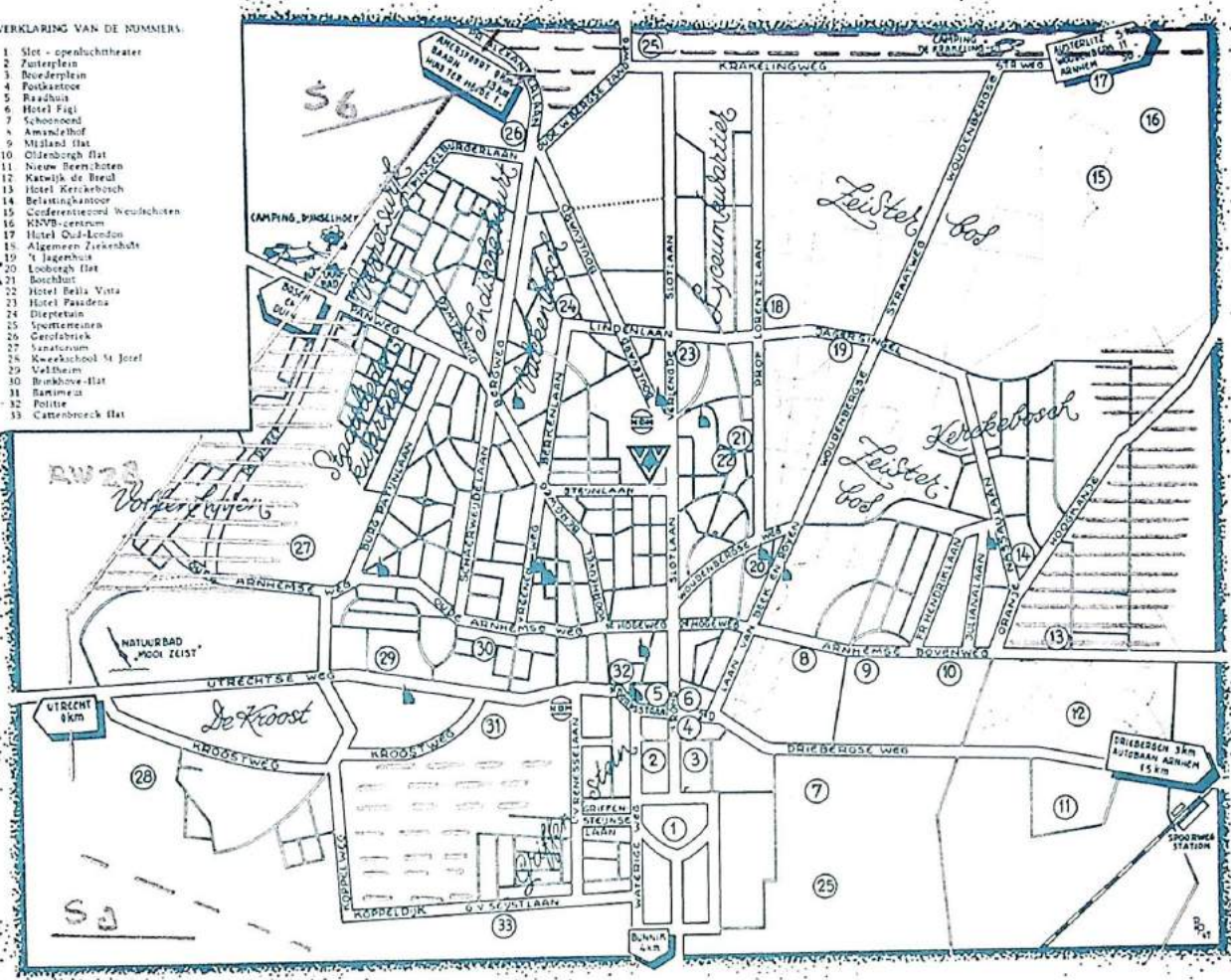
Echter, sedert de in werkingtreding van de Wet op de Ruimtelijke Ordening (WRO) in 1965 kunnen op drie niveaus (rijksoverheid, provinciaal bestuur en gemeentebestuur) maatregelen getroffen worden die betrekking hebben op de ruimtelijke ordening binnen een gemeente. Drie instanties, die een oogje kunnen laten vallen op het gemeentelijk grondgebied. Naast de gemeente heeft de tweede instantie al, de rijksoverheid, d.m.v. inspecteurs van de ruimtelijke ordening van de Rijksplanologische Dienst de provincie en gemeente rijp gemaakt voor doorvoering van het regeringsbeleid d.i. de aanleg van rijksweg 28 over gemeentelijk grondgebied. Het gemeentebestuur zal hiermee allerm minst gelukkig zijn, maar ondertussen is voor de aanleg van deze weg 350.000 m² of 35 ha bos verwijderd.

berekening: genomen is dat traject van rijksweg 28, dat ligt tussen Utrechtseweg --- Ericaweg. Deze afstand is ongeveer 3900 m, waarvan 3500 m over bosgrond en 400 m over open terrein en wegen loopt. Bij een breedte van 100 m is

$$\text{dit: } \frac{3500 \times 100}{10^4} = 35 \text{ ha.}$$

VERKLARING VAN DE NUMMERS

- 1 Slot - openduchtheater
- 2 Zusterplein
- 3 Bodevleplein
- 4 Postkantoor
- 5 Raadhuis
- 6 Hotel Figli
- 7 Schoonheid
- 8 Amstelhof
- 9 Milland flat
- 10 Oudeburgh flat
- 11 Nieuw Beem:hoten
- 12 Katwijk de Breul
- 13 Hotel Kerkebosch
- 14 Belastingkantoor
- 15 Conferentieoord Weidschoten
- 16 KNVB-gebouwen
- 17 Hotel Oud-London
- 18 Algemeen Ziekenhuis
- 19 't Jagerhuis
- 20 Looborgh flat
- 21 Boschhuus
- 22 Hotel Bella Vista
- 23 Hotel Pasadena
- 24 Diepstraten
- 25 Spornmeensen
- 26 Cerolabrick
- 27 Sanatorium
- 28 Kweekschool St Jozef
- 29 Valtheim
- 30 Bunkhouse-flat
- 31 Barmhuis
- 32 Politie
- 33 Gattenbroek flat

————— verlies
 - - - - - toekomstig verlies

Ook de derde instantie heeft toegeslagen en probeert de S6 en de S8 over gemeentelijk grondgebied te leiden en en passant een klaverblad achter te laten. (klaverblad \pm 24 ha.)

Voor de woonwijk "KERCKEBOSCH" heeft de werkgroep berekend: 10 ha, en plan "VOLLENHOVE" is 42 ha. Het totale verlies aan bos binnen de afgelopen 10 jaar komt zo op een kleine 100 ha. Of we het gewild hebben of niet, 100 ha bos zijn we kwijt. Wie nu nog nonchalant met bos en bomen wil onspringen kent zijn verantwoordelijkheid t.o.v. het Zeister leefklimaat niet.

ALTERNATIEVEN.

De werkgroep heeft voor de reconstructie van de Boulevard (ons uitgangspunt) twee alternatieve oplossingen.

Plan I In dit plan kunnen zowel de bomen van de binnenste als van de buitenste rij blijven staan.

- De weg (2 rijstroken) krijgt de zelfde breedte als hij had en ook bij de huidige reconstructie aangehouden wordt.
- Het fietspad ligt weer vlak langs de weg, op de zelfde hoogte (rijbaanniveau) of op trottoirbandhoogte (\pm 7 cm).
- Het voetpad blijft op zijn oude plaats liggen; tussen de bomenrijen en met of zonder tegels.
- Tussen fietspad en voetpad kan de oude toestand (onverharde grond) gehandhaafd blijven óf de open steen gelegd worden zoals men dat op de Panweg gedaan heeft.
- De verbindingsleidingen tussen hoofdleiding en woning kunnen of via de bij alle huizen aanwezige zeer brede inritten (oprijlanen) of elders door de tuinen aangelegd worden. De brede tuinen bieden over het algemeen ruime keuzemogelijkheden in het geval er ergens een boom in de weg staat.

Voordelen: Alle bomen kunnen gehandhaafd blijven.

- De wandelaar, en in het bijzonder de wandelaar op leeftijd, wordt meer bescherming geboden dan nu het geval zal zijn.
- Stilstaande voertuigen kunnen van de rijbaan worden gemaneuvreerd.
- Controle op de naleving van de snelheidsbepalingen kan gecontinueerd worden.
- Het karakter van deze oude wijk blijft bewaard. De weg

heeft niet dat isolerende karakter als hij nu krijgt.

- Bij gelijk niveau van rijbaan en fietspad kan het laatste weer de nevenfunctie vervullen van vluchtstrook en het langzame verkeer de gelegenheid bieden uit te wijken om zodoende doorstroming te bevorderen.

Plan II In dit plan moet de binnenste rij bomen verdwijnen, maar kan de buitenste rij blijven staan.

- De weg (2 rijstroken) krijgt de zelfde breedte als hij had en ook bij de huidige reconstructie aangehouden wordt.
- Het fietspad komt ook nu weer langs de rijbaan te liggen met de reeds eerder genoemde mogelijkheden: gelijk niveau of op trottoirband hoogte.
- De binnenste bomenrij maakt ruimte voor....
- het voetpad, dat direct naast het fietspad komt of op enige afstand daarvan. Deze tussenruimte kan onverhard blijven of weer net open stenen worden opgevuld.
- De buitenste bomenrij behoeft niet in het voetpad te worden opgenomen.
- De verbindingsleidingen tussen weg en woning kunnen weer op de zelfde wijze aangelegd worden als in het vorige plan is gesuggereerd.

Voordelen: Het handhaven van $\pm 70\%$ van de bomen en verder datgene wat al eerder is opgemerkt.

FINANCIEN.

Het uitvoeren van plan I zowel als van plan II had geen verhoging van het kostenpakket tot gevolg gehad. Integendeel. De kosten van het rooien van de bomen waren in plan I geëlimineerd en in plan II aanzienlijk lager geweest dan nu het geval is. In beide situaties was het ook niet nodig geweest een Franse kwaker aan te trekken. Hiertegenover staat, dat bij verwerping van het oude (nu in uitvoering zijnde) plan bestudering van één van de alternatieve plannen wederom kosten gemaakt hadden moeten worden. Ofschoon dat de zaak waarom het draait wel waard is. Vervolgens had men met meer onzichtigheid de tussenleidingen moeten leggen dan men nu behoeft te doen. Dit had meer tijd gevraagd, dus meer geld.

Als laatste had men specialisten bij de bomen moeten halen om deze eens (hoelang al geleden) een verzorgingsbeurt te geven, zoals het weghalen van dode takken en het behandelen van bastbeschadigingen. Vele verliezen zijn in concrete cijfers weer te geven, t.a.v. de natuur gaat dat nog moeilijk. Toch zijn er economen bezig de waarde van de natuur in economisch verstaanbare regels vast te leggen. Zo stellen zij, dat de produktie machine van onze samenleving enerzijds schaarse goederen minder schaars maakt, maar anderzijds vrije goederen schaars maakt. En als de relatieve schaarste van onze natuurrestanten zal toenemen, zal bij gelijkblijvende vraag de waarde ook sterk toenemen.

NABESCHOUWING.

De uitwerking van de alternatieve plannen voor de reconstructie van de Boulevard is op dit ogenblik al niet meer relevant, omdat het werk al in een vergevorderd stadium is. Toch wilden wij in dit verband nog enige kanttekeningen plaatsen.

Het "geval" Boulevard heeft aangetoond, dat het lot van een laan niet alleen de bewoners en het gemeentebestuur aangaat, maar veel meer mensen, omdat het direct met ons aller leefklimaat te maken heeft. Nog sterker geldt dit voor bosgebieden. Wat krijgen de inwoners van Zeist ervoor terug? Als wij ons dat eens gaan realiseren. In deze nabeschuiving willen we toch ook nog even gewagnaken van enige ongerijmdheden, die ons zo opgevallen zijn:

- a. Je kunt in de toekomst particulieren niet iets (het onkappen van bomen in eigen tuin) kwalijk meer nemen waaraan je zelf als gemeentebestuur mank gaat.
- b. Is het mogelijk om in Zeist-West drukte te maken om het welzijn van één boom en tegelijkertijd elders met kapplannen rond te lopen?
- c. Het plaatsen van tientallen bloembakken moet natuurlijk gezien worden binnen het raam van een stadsversiering en niet zozeer als groenvoorziening. Toch zouden bomen -- ook alleen al vanuit dit standpunt benaderd -- bijzonder veel waarde kunnen hebben.

Wie vindt, dat de werkgroep zich bemoeit heeft met dingen die haar niet aangaan ziet de zaak waarschijnlijk niet in zijn juiste proporties. Het is niet een "zich bemoeien met" maar een pogen, relaties te leggen tussen de kennis van de één en de kennis van de ander.

En wat voor een gemeentebestuur geldt, geldt evenzeer voor de werkgroep nl: "wij moeten onze verantwoordelijkheid niet bepalen tot de expliciete verantwoordelijkheid die tot de opdracht behoort, maar eveneens inzien, dat in elke opdracht ook een impliciete verantwoordelijkheid van veel ruimer betekenis ligt" (Prof. Dr. D.J. Keunen).

SAMENVATTING.

1. Alvorens de botte bijl te hanteren moet men bij de reconstructie van een laan eerst de alternatieve plannen bestudeerd hebben.
2. Niemand kan een oplossing geven voor het interval dat ontstaat bij het vervangen van volwassen bomen door jonge aanplant. Het herstel van de oorspronkelijke situatie vergt tientallen jaren, d.w.z. de gehele jeugd van kinderen of de gehele oude dag van gepensioneerden.
3. Zeist heeft in de afgelopen 10 jaar ongeveer 100 ha bos aan verschillende doeleinden opgeofferd en daar zal -- als het gemeentebestuur niet ingrijpt -- binnen afzienbare tijd nog eens 50 ha bij opgeteld kunnen worden.
4. Het ontbreken van een acceptabel milieubeheer binnen de gemeente Zeist kan zijn oorzaak vinden in het verkeerd leggen van prioriteiten op grond van een gebrekkige informatie.
5. Zolang nog niet is aangetoond, dat de toename van de produktie groter is dan de schade toegebracht aan o.a. de natuur, moet men voorzichtig zijn met termen als vooruitgang en groei. Misschien is er alleen maar sprake van een mutatie.
6. Een gezonde boom is een gezonde boom.

Zeist, oktober 1971,
Werkgroep "de boom in".

LITERATUUR.

Prof. Dr. D.J. Keunen.

Inleiding over "Het milieu en de verantwoordelijkheid van de bioloog".

S. Algra en J. Swart.

Werkgroepen voor natuurbehoud en milieubeheer.

Dr. F. de Soet.

Gevolgen van een eventuele aanleg van een autosnelweg door de Utrechtse Heuvelrug voor de natuurlijke rijkdommen van deze natuurstrekk.

Werkgroep Anelisseweerd.

Rapport van de werkgroep Anelisseweerd over de geplande rw 27 door Nieuw Anelisseweerd.

Dr. J?J. Barkman.

Mens en Vegetatie. Vakblad voor biologen. augustus 1961.

Drs. P.J. Schroovers.

Waarom een week van de aarde?

„ „

Biologisch waarde oordeel.

Drs. R. Hueting.

Wat is de natuur ons waard?

GEMEENTE ZEIST

Onderwerp:

AAN;
de heer L. H. Terpstra,
Griffensteijnselaan 41,
ZEIST.

No. 9375

Afd.

Bijl.

ZEIST, 11 november 1971.

Tel. 03404-2 82 22, toestel no.

Naar aanleiding van uw brief van 2 november j.l. deel ik u mede, dat uw in de eerste alinea van uw brief geformuleerde indruk onjuist is. Wel heb ik tot enkele dagen na de actie ten onrechte verondersteld dat door u en de heer Steijnen op 18 of 19 oktober j.l. contact was opgenomen met mevrouw Kruyt-Ferman. Daarna hoorde ik echter, dat u op 20 oktober met haar hebt gesproken. Waar ik van uw activiteiten eerst na afloop van de actie vernam, kan er van speciale consignes mijnerzijds in dat verband geen sprake zijn geweest.

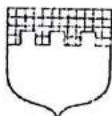
Uw opmerkingen betreffende het noemen van uw naam en die van de heer Steijnen heb ik met de Commissaris van Politie besproken. Hij kon mij ter zake geen nadere inlichting verschaffen, maar keurde mét mij dergelijke uitlatingen, zo ze gedaan zijn, af.

De burgemeester van Zeist,

Typ.: cv

Coll.: *ly*

Bij antwoord datum, nummer en afdeling van dit schrijven aan te halen.

Onderwerp:

Rapport over de reconstructiemogelijkheden van
de Boulevard.
No. L/9654 Afd. 9 Bijl. ZEIST, 6 december 1971.
Telef. No. 198 11 (03404)
Toesrel nr.

de Werkgroep Leefbaarheid
Torenlaan 8
ZEIST

Uw brief van 18 november j.l. met bijlage
betreffende bovengenoemd onderwerp is in be-
handeling genomen.

Het daarmee verband houdende onderzoek
vordert nog enige tijd.

Zodra mogelijk ontvangt u nader bericht.

Namens de gemeente-secretaris,
Het hoofd der afdeling openbare
werken en stadsontwikkeling,

Bij antwoord datum, no. en afd. van dit schrijven aan te halen

Typ.

Coll.